

מגזין הבולאים בישראל

1. טקס הסרת הלוט של סדרת בולי "יום הבולאות" בנושא ההישגים הישראליים בתחום הרובוטיקה. מימין לשמאל, מנהל השירות הבולאי אלחנן שפירא, נשיא התאחדות בולאי ישראל עו"ד אלי וובר ומעצב הבולים דויד בן-הדור (עמודים 3-7)

2. גלוייה שהונפקה לרגל "פלבה 2018", תערוכת בולים משותפת בין ישראל וגרמניה (עמודים 26-

קוראים יקרים,

הגיליון המוגש לפניכם פותח את סדרת הגיליונות לשנת 2019, ובו קשת רחבה של מאמרים בולאיים. הגיליון נפתח בסיקור כנס יום הבולאות ה-32, שנערך כמיטב המסורת במלון רנסנס בתל אביב בחג החנוכה. גם השנה הצטיין הכנס בנוכחות רבת-משתתפים, הוכחה שהבולאות הישראלית של 2019 חיה ובוועטת. הכנס בלט בדברי ההערכה שהוקראו לרגל פרישתו של מנכ"ל התאחדות בולאי ישראל **טיבי יניב**, אשר תרומתו לבולאות הישראלית לא תסולא מפז. טיבי ימשיך לתרום להתאחדות מתוך הידע רחב-היריעה שלו ומניסיונו הניהולי העשיר, ונצל במה זאת לברך אותו בשנים ארוכות של איסוף בולים פורה, בריאות ואושר. נאחל ל**לילך גלעד**, אשר נטלה לידיה את תפקיד הניהול של ההתאחדות, שתוביל ותקדם את ההתאחדות בדרכה הייחודית, במרץ ובכישרון האופייניים לה.

מבין ההרצאות שנישאו בכנס, שוכתבו בגיליון זה הרצאתו של יורם לוביאניקר בנושא המחקר הבולאי המתלווה לפיתוח האוסף והרצאתו של מנחם לדור, על שיטת המיון הנפחי בבית המיון במודיעין. בנוסף למאמרים אלה, ימצא הקורא בין דפי הגיליון את מאמרו של יעקב כהן על סיפורו של הצפלין בשמי ארץ ישראל; סיכום הרצאתו של ד"ר אופיר וינטר על הסכסוך הישראלי-ערבי בראי בולי מצרים, שנמסרה במסגרת פעילותה הענפה של האגודה הבולאית בכפר סבא, פרי עטה של לילך גלעד; רשמים מ"פלבה 2018" – תערוכת הבולים המשותפת בין ישראל וגרמניה מאת ד"ר אליעזר (לס) גלסמן, נציג ישראל בתערוכה. בגיליון זה חידש אביב רויכמן את מדורו בנושא הנפקות בולים בעולם לציון אירועים ומועדים.

קוראים המעוניינים לפרסם מאמר ב'שבל', מוזמנים לפנות להתאחדות בולאי ישראל, בכתובת הדוא"ל המופיעה מימין. מערכת 'שבל' תיאות לסייע בכתיבה ובמתן קווים-מנחים לנושאים שיימצאו מתאימים להיכלל במגזין.

איתמר עצמון,
עורך 'שבל'

שבל
מגזין
הבולאים
בישראל

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל

גליון מס' 113

אדר ב' תשע"ט – מרץ 2019

מחיר: 30 ש"ח מנוי שנתי: 100 ש"ח

מען המערכת לפניות ולמנויים: ת.ד. 3301, ת"א 6103201

טל: 03-6295547 • פקס: 03-5259716

Email: ipf@netvision.net.il • www.israelphilately.org.il

עורך ראשי: איתמר עצמון

עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס, שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן העניינים

2 דבר העורך.

יום הבולאות ה-32:

3 כנס יום הבולאות ה-32 / איתמר עצמון
מחקר בולאי – הטוב, הרע והלא נורא /

8 איתמר עצמון.
שיטת הטיפול בדואר נפחי – בית המיון

12 במודיעין / איתמר עצמון.

תולדות הדואר של ארץ ישראל:

סיפורו של הצפלין בשמי ארץ-ישראל

(חלק ראשון) / יעקב כהן 16

הבולאות המאורגנת בישראל:

פעילות ברוכה במועדון הבולאים בכפר סבא

/ לילך גלעד. 21

הנפקות בעולם:

הנפקות בעולם לציון אירועים ומועדים /

אביב רויכמן. 22

בולאות מעבר לים:

"פלבה 2018" – תערוכת בולים משותפת

בין ישראל וגרמניה /

ד"ר אליעזר (לס) גלסמן 25

28 עדכון קטלוג בולי ישראל.

30 חותמות דואר ישראל.

כנס יום הבולאות ה־32

מאת: איתמר עצמון*

בולים בסימן רובוטיקה

כמדי שנה, נפתח הכנס בטקס חשיפת "בולי יום הבולאות" – בול או סדרת בולים המונפקים כמחווה לבולאי ישראל – שלאחריו ניתנת הרצאה בנושא המופיע בבולים. במסגרת בולי יום הבולאות הונפקה השנה סדרה בת שני בולים המוקדשת להישגים ישראלים בתחום הרובוטיקה, בעיצובו של דויד בן־הדור. תחום הרובוטיקה הוא אחד מסממניה המובהקים ביותר של השפעת הטכנולוגיה על אורחות חייו של האדם, ובאי הכנס זכו להאזין להרצאתו של פרופ' צבי שילר בנושא הרובוטיקה בישראל. פרופ' שילר, יו"ר האיגוד הישראלי לרובוטיקה ומרצה במחלקה להנדסת מכונות ומכטרוניקה באוניברסיטת אריאל, גולל בהרצאתו מהו מקומם של הרובוטים בשימושיו השונים של האדם.

פרופ' צבי שילר בהרצאתו

בהרצאה זאת הדגים פרופ' שילר כיצד ניתן, באמצעות עבודת מחקר מאומצת ומחשבה מקורית ופורצת דרך, לשפר את חייו של האדם בתחומים מהותיים. כך, לדוגמא, בפיתוח רובוטים עבור התחום הרפואי, שמאפשרים לבצע ניתוחים באמצעות מתן הוראות מ"שלט רחוק" של הרופא, אשר יכול אף לשדר הוראות לרובוט מכל רחבי הגלובוס. כך ניתנת לחולים האפשרות ליהנות משירותי רפואה של מומחים בכירים, מבלי הצורך לטוס לבית החולים בו שוהה הרופא, וכן לבצע ניתוחים מורכבים בהתראה קצרה או ניתוחים בתנאי שדה לחיילים שנפצעו. לרובוטים מסוג זה, שעלותם נאמדת בשני מיליוני דולרים, יתרון נוסף בכך שהם ממעטים החדרת חומרים ומכשירים חיצוניים לגוף ומאפשרים הרמטיות מרבית. שימוש ברובוט זה מחייב

נס יום הבולאות ה־32, שנערך כמיטב המסורת במלון 'רנסנס' בתל אביב בחג החנוכה האחרון, היווה אבן שואבת לבולאי ארצנו ופסטיבל בולאי עתיר תוכן. לצד תכנית הכנס העשירה, שכללה בין היתר את חשיפת תוצאות משאל הבול והחותמות המוצלחים לשנת 2018 והצגת תכנית ההנפקות המתוכננת ל-2019, נהנו באי הכנס ממגוון הרצאות בולאיות מחכימות ומעוררות עניין. הכנס בלט השנה הודות לדברי ההוקרה הרבים שנישאו לרגל פרישתו של מנכ"ל התאחדות בולאי ישראל **טיבי יניב**. במהלך כהונתו הענפה עשה טיבי נפשות לקידומה של הבולאות הישראלית במסירות אין קץ, השפיע עליה לבלי היכר והוא אף ממשיך לתרום מהידע הבולאי הנרחב ומניסיונו הניהולי העשיר במתכונת התנדבותית.

בנוסף לברכות החמות שהוקראו עם פתיחת הטקס על ידי מנהל השירות הבולאי בדימוס יינון ביילין ועל ידי לילך גלעד, אשר מלווה את טיבי בהתאחדות מזה שנים ארוכות, העניקו מנהל השירות הבולאי אלחנן שפירא ונשיא התאחדות בולאי ישראל עו"ד אלי וובר לטיבי תעודה על מפעל חיים וכן קלידוסקופ, בשל אהבתו הרבה לנושא החלל ואוסף הבולים שלו בנושא.

לילך גלעד, מנהל השירות הבולאי אלחנן שפירא ונשיא התאחדות בולאי ישראל עו"ד אלי וובר מעניקים למנכ"ל ההתאחדות טיבי יניב תעודת הוקרה על מפעל חיים

* התמונות המופיעות בכתבה באדיבות זהר נוי.

סיקור תכנית ההנפקות לשנת 2019

לאחר הרצאתו המרתקת של פרופ' שילר, עלה לדוכן הנואמים מנהל השירות הבולאי אלחנן שפירא, אשר הציג את סקירת תכנית ההנפקות לשנה הקרובה. בראשית דבריו ציין שפירא את השינויים המבניים שעוברת חברת דואר ישראל לאחרונה, אשר משפיעים על השירות הבולאי. שפירא התייחס בעיקר למעבר מבניין הדואר המנדטורי שבשדרות ירושלים ביפו, אשר שימש כמשכנו של השירות הבולאי זה עשרות שנים, לבית המיון ביד אליהו בתל אביב, עד להעתקת משכנו החדש של השירות ל"קרית הדואר" הנבנית במודיעין. כמו כן בחר שפירא להעניק למנכ"ל התאחדות בולאי ישראל טיבי ניב גיליון של "הבול שלי" עם דמותו כמחווה לפרישתו. שפירא תיבל את דבריו במילות הערכה מטעמם של אנשי השירות הבולאי לנוכח עבודתו רבת השנים של טיבי, שהיה שותף לבעיות והאתגרים שעלו במהלך השנים, וציין כי השירות הבולאי ימשיך להסתייע בעצותיו החכמות. לאחר מכן נחשפה סדרת ההנפקות לשנת 2019.

מנכ"ל התאחדות בולאי ישראל טיבי ניב מקבל ממנהל השירות הבולאי אלחנן שפירא את גיליון "הבול שלי" עם דיוקנו, כהוקרה לפועלו רב השנים לקידום הבולאות

תווית דוארמט - מטוסי קרב (ינואר) - בשנת 2019 ימשיך השירות הבולאי במסורת של הנפקת סדרה שנתית של תוויות ביול. הנושא השנה יהיה מטוסי קרב של חיל האוויר הישראלי. בינואר הופיעה תווית כללית של מטוסי הקרב הישראליים.

נוער שוחר מדע (מרץ) - במשך שנים ארוכות נערכים ברחבי הארץ חוגים של נוער שוחר מדע, המיועדים לבני נוער סקרנים ובעלי עניין

אמנם נוכחות של רופא כלשהו, עבור מצב תיאורטי בו תתחולל תקלה במכשיר ויווצר צורך להמשיך בביצוע ניתוח ידני. במהלך ההרצאה הציג פרופ' שילר את התמורות מרחיקות הלכת שחלו בתחום הרובוטיקה במהלך הקריירה הארוכה שלו. כך, למשל, במהלך שנות השמונים התאפיין הענף במגמה ליצור רובוטים המדמים את גוף האדם. בתקופה זאת, שהצטיינה בפנטזיות ובהתלהבות יתירה, ההתפתחויות הטכנולוגיות טרם הבשילו לכדי פיתוח תוצרים משמעותיים. האופנה ליצור רובוטים בדמות גוף האדם הגבילה את החוקרים מלפתח רובוטים עם ממשק פונקציונלי יעיל. לעומת זאת, המגמה הניכרת בשנים האחרונות - יצירת רובוטים ללא תלות בצורה מסוימת, אלא במטרה להוות תחליף לפעולות יומיומיות המהוות נטל על שגרת החיים - הובילה לפיתוח תוצרים משמעותיים.

בשנים האחרונות ישנה בשורה בענף הרובוטים - יצירת רובוטים רב־תכליתיים שאינם משמשים למטרה אחת, כמו טאטוא הבית בלבד, אלא למגוון רחב של פעולות. דוגמא בולטת היא ה"איריבובוט" (iRobot) - מכשיר רב־תכליתי שנועד לניקוי הרצפה, החל בשלב הטאטוא וכלה בשטיפת וצחצוח הרצפות. דוגמא נוספת היא מכשיר הסלולרי החכם המשמש למגוון תפקידים - החל משליחת הודעות דוא"ל, גלישה במרשתת, הפעלת המזגן או דוד המים מרחוק ועוד כהנה וכהנה, והכל במכשיר אחד, יעיל להפליא וקטן מימדים. דוגמא "כחול לבן" למגמה זאת היא מערכת ה"מובילאיי" - המאפשרת נהיגה אוטומטית בממשק אחד. מגמה זאת, של פיתוח מכשיר אחד המפשט את הממשק בין האדם לרובוטים השונים, כמו הדוגמא של הפעלת דוד השמש מרחוק באמצעות הסלולרי, מהווה לדברי פרופ' שילר את תמצית תפיסת המחקר כיום את תחום הרובוטיקה.

על בולי "יום הבולאות 2018" נבחרו להופיע שתי מערכות רובוטיות ישראליות, המייצגות את פסגת תרומתו של ענף הרובוטיקה הישראלי על האדם המערבי. בבול הימני מופיעה מערכת הנחייה רובוטית של ניתוחי עמוד השדרה, שפותחה על ידי חברת "מזור רובוטיקה" הישראלית אשר נמכרה ב־1.6 מיליארד דולר. בבול השמאלי, מערכת רובוטית למניעת תאונות של חברת "מובילאיי", שנמכרה ב־15.3 מיליארד דולר, בעסקה הגדולה ביותר בתולדות המשק הישראלי

בול יום הזיכרון (מאי) – בול יום הזיכרון התשע"ט יבוסס על מילות השיר "מה אברך" שכתבה רחל שפירא, הידוע בעיקר בביצועה מרטיט הלב של הזמרת רבקה זוהר.

בול יום העצמאות (מאי) – בול יום העצמאות יוקדש לשיר "הבה נגילה", הממלא את לב האדם בשמחה ומהווה המשך רעיוני לבול "יום הזיכרון" – עדות לכך שבציבוריות הישראלית, עצב ושמחה משמשים בערבוביה.

העיתונות המודפסת בארץ ישראל (מאי) – למן ייסודו של עיתון החבצלת – העיתון העברי הראשון שהודפס בארץ ישראל – עברה העיתונות הישראלית תמורות מרחיקות לכת והותירה תרומה מכרעת לחברה הישראלית, בפרסום ידיעות חדשותיות, בשמירה על הדמוקרטיה ובביקורת על הממשל, וכביטוי לקשת הדעות הרחבה בישראל. סדרה זאת תכלול שלושה בולים המוקדשים לעיתונים "דבר", "דואר היום" ו"הארץ".

חגי עדות – סדרה שנתית (מאי) – סדרה שנתית בת שלושה בולים, כאשר הבולים יופיעו בשלושה מועדים שונים, בסמוך למועד קיומו של כל אחד משלושת חגי הסדרה. סדרה זאת מוקדשת לחגים הייחודיים של יוצאי עדות המזרח ויהודי אתיופיה. הבול הראשון בסדרה, אשר יופיע בחודש מאי, יוקדש לחג המימונה הנחגג על ידי בני העדה המרוקנית בסיומם של ימי חג הפסח. הבול השני יופיע בחודש ספטמבר ויוקדש לחג הסהרנה הנערך על ידי בני העדה הכורדית. הבול החותם את הסדרה יופיע בנובמבר, בסמוך לחג הסיגד הנחגג על ידי בני העדה האתיופית. סדרה זאת מוקדשת לשלושת החגים העדתיים, ביטוי למקום המרכזי שהם תופסים בצביון הפולקלורי בישראל.

אלחנן שפירא מעניק למעצב ברוך נאה אות עבור גיליון הבולים "מוזיקה ישראלית – שירי אהבה" שבעיצובו, שנבחר במקום הראשון במשאל הבול היפה לשנת 2017

בתחומי המדעים השונים, במטרה להעשיר את ידיעותיהם, להעניק להם כלים מדעיים מגיל צעיר ולחנך לשאפתנות ומצוינות לימודית.

הרים בישראל (מרץ) – סדרה בת שני בולים המוקדשת להר מירון והר כרכום. על מעטפת היום הראשון מוטבע הכיתוב "אשא עיני אל ההרים", הלקוח מהמזמור הידוע מספר תהילים.

מצוות חג הפורים (מרץ) – בחודש מרץ תופיע סדרת בולים לרגל חג הפורים המתקיים בחודש זה, המוקדשת למצוות המופיעות במגילת אסתר ומכוננות את צביונו של חג הפורים – מקרא מגילה, משתה ושמחה, משלוח מנות ומתנות ליהודים. הבולים יופיעו בגיליון חריג, ולראשונה יופיע השובל מעל לשורה העליונה של הבולים בגיליון, ולא בתחתית השורה האחרונה כמקובל, כביטוי בולאי סמלי למוטיב המרכזי של מגילת אסתר – "ונהפוך הוא". בולים אלה יופיעו במתכונת של "טט בט" (ראש הפוך) – כאשר הבולים יופיעו במהופך אחד בסמוך לשני – המשך לביטוי הסמלי של הרעיון הבולט בחג הפורים של "ונהפוך הוא".

ציפורים בישראל (מרץ) – סדרה מן המניין בת חמישה בולים, המוקדשת לציפורי ארצנו. הסדרה אף תופיע בקונטרס של בולים דביקים.

יום הולדת שמח (מרץ) – בול מן המניין שישימש כבסיס לגיליון "הבול שלי", כמתנה ייחודית של בול דואר תקני ולצדו ספח עם דמותו של חתן יום ההולדת.

תוויות דוארמט (מרץ) – בחודש מרץ יופיעו שתי תוויות דוארמט נוספות בסדרת מטוסי הקרב. התוויות החדשות מוקדשות למיסטר ולספיטפיר.

הכנס בלט השנה הודות לדברי ההוקרה הרבים שנישאו לרגל פרישתו של מנכ"ל התאחדות בולאי ישראל טיבי יניב. במהלך כהונתו הענפה עשה טיבי נפשות לקידומה של הבולאות הישראלית במסירות אין קץ, השפיע עליה לבלי היכר והוא אף ממשיך לתרום מהידע הבולאי הנרחב ומניסיונו הניהולי העשיר במתכונת התנדבותית

יונקים בסכנת הכחדה בישראל (מאי) – סדרה בת שלושה בולים המוקדשת לשועל החולות, נמנמן העצים וקיפוד החולות. הסדרה תופיע בגיליון חריג עם תשעה בולים ושלושה שבלים.

בולי ירושלים – גיליון מיוחד – לרגל אליפות העולם בבולאות "ישראל 2018", הנפיק השירות הבולאי לראשונה גיליון במתכונת מיוחדת, המוקדש להישגים ישראלים בולטים שהשפיעו על האנושות. גיליון זה הצטיין בכך שלראשונה הופיעו בולים שהונפקו בישראל בעבר תחת נושא משותף בגיליון אחד, אליו הוספו מספר בולים חדשים. הרעיון של שילוב העבר עם ההווה, ויצירת גיליון בנושא אחד עם בולים משנים עברו לצד בולים חדשים, קסם לאספני הבולים והוחלט לשמר את הקונספט עם גיליון נוסף, המוקדש לבולי ירושלים. הגיליון יכלול אפוא בולים שהונפקו בעבר לצד בולים הרואים אור לראשונה בנושא ירושלים.

הנפקה משותפת ישראלית (ספטמבר) – לרגל ציון היחסים הדיפלומטיים החמים בין המדינות תופיע גיליונית זיכרון מסוגנת, המוקדשת לכנסיית פטרוס בכפר נחום.

הנפקות נוספת בספטמבר יוקדשו לנושא סרטן השד, בולים נוספים בסדרה הרב־שנתית בנושא פרחי סתיו וככל הנראה יונפק בול בהנפקה משותפת ישראל־דרום סודן. כמו כן יונפקו שתי תוויות נוספות בסדרת מטוסי חיל האוויר, המוקדשות לאדיר ולרעם.

70 שנה למכון וייצמן למדע (נובמבר) – ביום הולדתו ה־75 של נשיא המדינה הראשון חיים וייצמן, כשנה וחצי לאחר קום המדינה, נחנך ברחובות הבניין הראשון של "מכון וייצמן למדע", מכון מחקר העוסק בתחומי המדע והמתמטיקה. המכון הוקם על יסודות "מכון זיו" שייסד וייצמן כבר ב־1934 לאיתור תהליכים כימיים כבסיס לתעשייה הכימית בישראל. מאז ייסודו מהווה מכון וייצמן למדע אבן שואבת לסטודנטים מצטיינים, ובמרוצת השנים רשם המכון הישגים ופיתוחים הנמצאים בחזית המחקר, בקנה מידה בינלאומי.

הנפקות נוספת בנובמבר יוקדשו למשחקי הקופסה – רמיקוב וטאקי – וכן יופיע גיליון חריג ומיוחד בנושא עולם המפלצות. לאחר סיקור תכנית ההנפקות הותיר מנהל השירות הבולאי זמן לשאלות מקהל האספנים, תוך קריאה לשיתוף פעולה, במגמה לקבל מציבור זה הערות בונות והצעות ייעול, על מנת להפוך את בולי ישראל לראויים ומצוינים.

עם פתיחת הכנס הקדיש הקהל הרחב דקה דומייה לזכרם של בולאים ישראלים בולטים אשר נפטרו במהלך שנת 2018 – ביניהם ד"ר ירי רימון, איציק טלמן, צבי טוב וזאב גליבוב ז"ל. כל אחד מהם הותיר בדרכו חותם עמוק על הבולאות הישראלית

רכיבת אופניים בישראל (יולי) – רכיבת אופניים בתנאי שטח היא טרנד שצבר תאוצה בשנים האחרונות בעולם, ובישראל בפרט. עדות למקומה של ישראל בקדמת הענף היא ההחלטה להזניק את מרוץ ה"ג'ירו ד'איטליה" היוקרתי בשנת 2018 בישראל, כאשר זוהי הפעם הראשונה בהיסטוריה שהמרוץ הוזנק מחוץ לגבולות אירופה. רכיבת אופניים בתנאי שטח כוללת בחובה שילוב של רכיבה בשטחים פתוחים, בכבישים ובשבילי אופניים עירוניים. שלושת בולי הסדרה יוקדשו לנושא רכיבת שטח, רכיבת כביש ורכיבה עירונית.

תיירות בישראל (יולי) – סדרה נוספת בת שלושה בולים תוקדש לנושא התיירות בישראל, שיש לה מבחר רחב להציע, הן לתיירות הפנים והן לתיירים מארצות אחרות. בין בולי הסדרה – לנדוד עם ציפורים בעמק החולה, המדבר הידודתי של מכתש רמון ולטבול בהיסטוריה בנהר הירדן.

גיליונית זיכרון – כתובה (יולי) – גיליונית הזיכרון המציגה כתובה, תופיע עם צורת בול ונקבוב שונים מהרגיל, כאשר קווי המתאר של הנקבוב יחפפו את קווי המתאר של הכתובה.

פארק אריאל שרון (יולי) – בול שיוקדש לפארק שהוקם לזכרו של רה"מ ושר הביטחון אריאל שרון ז"ל, אשר במהלך הקריירה הארוכה שלו כנגרל בצבא, בין היתר כמייסד יחידת 101 וכאלוף פיקוד הדרום, הותיר תרומה ניכרת עבור בטחונה של מדינת ישראל.

הנפקה משותפת ישראל־סינגפור (יולי) – בול זה יופיע כעדות לשיתוף הפעולה והיחסים הדיפלומטיים החמים בין ישראל לסינגפור.

בולי נוסטלגיה: מקצועות שהיו ואינם (יולי) – סדרת בולים המוקדשת למקצועות נוסטלגיים שחלפו מן העולם ומעוררים זיכרונות לימי העבר הצנועים והפשוטים – חלבן, מוכר קרח ומוכר נפט. אלה זיכרונות שכל אזרח ותיק זוכר, אשר כלו מן העולם בשל התמורות הטכנולוגיות ומהם נותרו נוסטלגיה וגעגועים לימים עברו. **תוויות דוארמט** (יולי) – במסגרת סדרת התוויות השנתית של מטוסי הקרב יופיעו שתי תוויות נוספות, המוקדשות לקורנס ולגן.

מועדים התש"פ (ספטמבר) – במסגרת סדרת הבולים הרב־שנתית תופיע גיליונית זיכרון ייחודית עם שלושה בולים שיונקבו כל אחד בצורה של תפוח. שלושת בולי הסדרה יוקדשו לשלושה סוגים שונים של דבש – דבש הדרים, דבש אקליפטוס ודבש פרחי בר.

קהל הרחב מילא את אולם הכנס

תואר בולאי השנה – לאלחנן הנדלסמן

תעודת "בולאי השנה", המוענקת אחת לשנה ביום הבולאות, ניתנה השנה לאלחנן הנדלסמן, בולאי פעיל ומנהל האגודה הבולאית התל אביבית. הנדלסמן עלה לקבל את התעודה, והוקראו לכבודו הדברים הבאים:

"זאת הפעם הראשונה במסורת ימי הבולאות שתעודת בולאי השנה מוענקת ליו"ר אגודה בולאית. התאחדות בולאי ישראל רואה בפעילות האגודות הבולאיות כלי מערכת חשוב ביותר בעידוד הבולאות ומתן השירות לאספני הבולים. המועדון המקומי מספק מקום מפגש קבוע בו האספנים

האספנים והדבקות במטרה – כל אלה תרמו להחלטה להעניק לאלחנן הנדלסמן את תואר בולאי השנה".

הכרזת תוצאות משאל הבול והחותמת המוצלחים

לאחר ארוחת צהריים חגיגית וכחלק קבוע ממסורת הכנס, נחשפו תוצאות המשאל שקיים השירות הבולאי, בהשתתפות בולאי ישראל, באשר לחותמת ולבול המוצלחים והיפים ביותר שהופיעו במרוצת 2018. במשאל החותמת היפה לשנת 2018, זכתה במקום השלישי חותמת יום ההופעה "100 שנה למלחמת העולם הראשונה בארץ ישראל". במקום השני נבחרה החותמת של סדרת בולי "מועדים התשע"ט" ובמקום הראשון זכתה חותמת יום ההופעה של סדרת הבולים "פרחי אביב".

במשאל הבול היפה לשנת 2018, זכתה במקום השלישי גיליונות המזכרת "המנורה – מן המקדש לסמל מדינת ישראל". במקום השני זכה הבול "ירושלים של זהב", ובמקום הראשון נבחרה סדרת הבולים מעוררת החיך "70 שנות מדינה – בקומיקס ובקריקטורה", פרי מכחולו של המעצב דויד בן-הדור.

במהלך כנס יום הבולאות נמסרו מגוון הרצאות בולאיות מרתקות: הרצאתו של מנחם לדור בנושא שיטת הטיפול בדואר הנפחי בבית המיון החדש במודיעין; הרצאתו של יורם לוביאניקר בנושא המחקר הבולאי הנלווה למלאכת פיתוח האוסף; הרצאה בנושא תולדות הדואר של חיפה, מאת ד"ר אדי לייבו לזכרו של ד"ר ירי רימון ז"ל; הרצאתו של יריב האפט בנושא זירת המסחר בבולאות הישראלית. סיכומן של שתי ההרצאות הראשונות מופיע בין דפי גיליון זה, ושכתוב יתר ההרצאות יובא בגיליונות הקרובים.

אלחנן הנדלסמן (במרכז) מקבל את תעודת "בולאי השנה" מידיהם של לילך גלעד ועו"ד אלי וובר

יכולים להתכנס, לעסוק בענייני בולים, לעיין בקטלוגים ולהחליף דעות.

הצלחתן של האגודות תלויה באופן ישיר במנהיגותן של היו"ר ואכן אלחנן הנדלסמן אשר נבחר ליו"ר האגודה התל אביבית לפני כעשור הוביל את שינוי הארגוני שאת תוצאותיו ניתן היה לראות תוך זמן קצר. ההתנהלות בנושא חוזה השכירות של הדירה ברחוב הס וניהול המאזן הכספי תוך שקיפות מלאה אפשרו לאגודה הבולאית לעמוד שוב על רגליה ולהיות מרכז בולאי חי ומתפקד. הטיפול השוטף בענייני המועדון, הענקת שירותים בולאיים כמו רכישת קטלוגים, ספרות מקצועית, ההשקעה הרבה ברווחת

בקשה להתקבל כחבר בהתאחדות בולאי ישראל

אני החתום מטה מבקש בזה לקבלני כחבר/ה בעמותת התאחדות בולאי ישראל ומתחייב בזה לציית לתקנות ולהחלטות העמותה, הועד הפועל וההנהלה. אני מצהיר/ה כי אני אזרח/ית ישראלית/ואז תושב/ת ישראל ובוגר/ת. אני מתחייב לשלם את דמי החבר המגיעים ממני במועדם כל זמן חברותי בעמותה, אלא אם כן אחליט לפרוש מן העמותה מכל סיבה שהיא, ואז אודיע על כך בכתב להנהלת העמותה.

שם: _____ תאריך לידה: _____ ת.ז.: _____

מען – רח', מס' בית, ישוב, מיקוד: _____

כתובת למשלוח דואר: _____

טלפון בבית: _____ נייד: _____ דוא"ל: _____

תאריך: _____ חתימה: _____

החלטת ההנהלה:

הוחלט לקבל/לדחות את הבקשה להצטרפות בישיבת הנהלה מיום _____ בשם העמותה _____

דמי חבר לשנה: 100 ₪ • דמי חבר לשנתיים: 180 ₪ ושי בולאי בשווי של 50 ₪ • דמי חבר לשלוש שנים: 270 ₪ ושי בולאי בשווי 75 ₪

התאחדות בולאי ישראל ת.ד. 3301 תל אביב, 6103201, טלפון: 03-6295547, פקס: 03-5259716, דוא"ל: ipf@netvision.net.il

מחקר בולאי – הטוב, הרע והלא נורא

בהרצאה שנערכה בכנס יום הבולאות האחרון הדגים יורם לוביאניקר צדדים שונים מהמחקר הבולאי שביצע במסגרת פיתוח האוסף שלו

מאת: איתמר עצמון

המכתב שלפנינו הוחתם במשרד הדואר הזמני של התחרות ב־27.8.1946. חותמת האירוע המיוחדת מופיעה בדיו בצבע סגול, על פי המקובל ברשויות הדואר של הולנד באותן השנים, להבדיל את המכתבים של משרדי הדואר הזמניים באמצעות חותמת סגולה. תווית הרישום שבתחתית המעטפה, אשר הונפקה לרגל התחרות, הינה תווית דואר רשום הראשונה בהיסטוריה אשר מוקדשת לנושא השחמט, עם הכיתוב "Wereldschaaktournooi 1946" (תחרות השחמט העולמית 1946) מתחת לשם העיר כרונינגן. בשורה העליונה של המעטפה צוין כי היא מכילה דבר דפוס, וביול המכתב בבולים בסך 12.5 סנט תאם את תעריפי הדואר באותה העת למשלוח דבר דפוס לצרפת ורישומו (עשרה סנט בעד הרישום ו־2.5 סנט עבור המשלוח לצרפת).

במעטפה נוספת ממשרד הדואר הזמני של התחרות, מן התאריך 5.9, מופיעה חותמת האירוע עם מספר הבדלים קלים ביחס לחותמת מהמעטפה הראשונה. באחד בספטמבר הוחלפה חותמת הדואר של התחרות, אשר נבדלת מהחותמת ששימשה במהלך חודש אוגוסט באמצעות פס המופיע מעל האות G (של שם העיר Groningen), אשר קיים בחותמת המאוחרת בלבד. כמו כן, חותמת זאת הוטבעה באמצעות דיו בצבע אדום, ולא בדיו הסגול כפי שנעשה עד כה. הגורם לכך נעוץ בהחלטה שגויה שביצע פקיד הדואר שהיה במשמרת באותו היום, וכדי לשמור על אחידות הוחלט כי מאותו היום ועד סיום התחרות ב־7.9, יוחתמו כל המכתבים בדיו אדומה

מחקר הבולאי הנערך במסגרת פיתוח האוסף הינו נדבך משמעותי בגיבוש אוסף מקצועי ומהימן, ומצריך מהאספן חושים מחודדים של למידה, התמדה, הטלת ספק ובדיקת כל פריט ביסודיות ובכלים רבים. באמצעות שלושה סיפורים מתהליך המחקר המתלווה לבניית האוסף "השחמט – משחק המלחמה", האיר יורם לוביאניקר זרקור על האופן שבו נערך המחקר הבולאי.

מקרה ראשון – תווית דואר רשום, כרונינגן 1946 ("הטוב")

לאחר שוך הקרבות של מלחמת העולם השנייה, החלה אירופה ללקק את פצעי המלחמה ולשוב לשגרת היומיום. לאחר המלחמה חודשו בין היתר משחקי השחמט המאורגנים, והתחרות הבינלאומית הראשונה בעידן זה התקיימה בעיר כרונינגן שבהולנד, החל מה־13.8.1946 ועד ה־7.9 באותה שנה. במהלך ימים אלה פעל באתר התחרות משרד דואר זמני. לרגל התחרות הופיעו חותמת אירוע ותווית דואר רשום מיוחדות, אשר היו בשימוש במשרד הדואר הזמני שבאתר התחרות בלבד.

עם תוויות מאוחרות יותר שאינן מופיעות בבסיס הנתונים). בביצוע אומדן כמות המכתבים הרשומים עם החותמת הסגולה ועם החותמת האדומה, יש להתייחס לתפר שבין המעטפה עם התווית המאוחרת ביותר הידועה עם החותמת הסגולה, לבין המעטפה עם התווית המוקדמת ביותר עם החותמת האדומה. המכתב האחרון שידוע עם החותמת הסגולה נושא תווית רישום עם המספר 432 (מהתאריך 4.9, היום האחרון בו נעשה במשרדי הדואר שימוש בחותמות האירוע עם הדיו הסגולה). המכתב עם התווית המוקדמת ביותר מיום המחרת – בו הופיעה החותמת האדומה – נושא בחובו את תווית הרישום מספר 445. המעטפות עם התוויות 433-444 אינן ידועות בבסיס הנתונים, כך שלא ניתן לקבוע האם הוטבעו עם החותמת הסגולה או האדומה. לפיכך, בשלב זה ניתן לקבוע כי כמות המעטפות עם הדיו הסגולה נעה בין 432 ל־444, וכמות המעטפות עם הדיו האדומה הינה לפחות 137.

מתוך הכמות המשוערת של המעטפות הרשומות עם החותמת הסגולה, איתר יורם במחקרו 95 מעטפות (כ־21 אחוז מכלל המעטפות הרשומות עם חותמת זאת). להערכתו, קיימות בסך הכול בקרב האספנים כ־150 מעטפות ששרדו עם החותמת הסגולה, כמו כן, ידועות ליורם 44 מעטפות רשומות עם החותמת האדומה, עם תוויות שנעות בין 445 ל־582 (כ־32 אחוז מתוך כלל הכמות הידועה). כיוון שלא ניתן לקבוע האם המעטפה עם תווית הרישום 582 הינה המאוחרת ביותר, ניתן להסיק כי הוכנו לכל הפחות 137 מכתבים רשומים עם דיו אדומה (המכתבים שבטווח 445-582). הואיל ויש יסוד להניח שאחוזי ההישרדות של מעטפות אלה הינם גבוהים יותר – משום שרובן הוא בעל אופי פילטלי – מעריך יורם כי קיימות בנמצא כמאה מעטפות מסוג זה בקרב האספנים.

פרסום תוצאות מחקרו של יורם בכתב העת של אגודת אספני השחמט הובילה ועודדה אספן אמריקני לפתח תצוגה של מסגרת בודדת על בסיס המעטפות מתחרות זאת.

מקרה שני: חותמת מוסקבה 1940 ("ה־רע")

בשנת 1940 נערכה במוסקבה אליפות ברית המועצות ה־12 לשחמט. בתחום השחמט קיים קטלוג מתמחה בשם Checkmate, אשר ראה אור לראשונה בראשית שנות השבעים, המכיל בחובו את כל הפריטים הבולאיים בנושא השחמט שהיו ידועים עד למועד הורדת הקטלוג לדפוס. הפריטים בקטלוג ממוספרים באופן כרונולוגי, ופריט 11 בכרך הראשון מתייחס לחותמת מארגנטנה משנת 1939, ופריט 12 הוא של חותמת מפולין משנת 1943. מכאן ניתן להסיק כי בטווח שבין שנים אלה לא הופיע פריט בולאי נוסף בזיקה לנושא השחמט. אולם, בפרק המילואים וההשלמות המופיע בכרך השלישי של קטלוג זה (אשר ראה אור כעבור מספר שנים), מובאת חותמת משנת 1940 ממוסקבה, המוקדשת לאליפות השחמט ה־12 של ברית המועצות. תחרות זאת נערכה כחודש ימים, בין התאריכים 5.9.1940 ועד ה־3.10. באותה שנה.

לפי המידע המופיע בקטלוגים, פריטים בולאיים עם חותמת זאת הינם נדירים במיוחד ויקרי המציאות. לפי אחד הקטלוגים המתמחים

בלבד. המעטפה בוילה בארבעה בולים בסך 12.5 סנט – עם תשלום יתר בסך סנט אחד (תעריף רישום המכתב עמד על 10 סנט ומשלוח מכתב פנימי רגיל עמד על 1.5 סנט).

כחלק מהחיפושים שערך יורם ביסודיות אחר דברי דואר מתחרות זאת, הוא החל לבצע מחקר באשר לשאלת נדירותן של מעטפות רשומות מתחרות זאת. על מנת לבצע אומדן מדויק למספרן של מעטפות אלה המוחזקות בידי האספנים, יצר יורם בסיס נתונים. בכל פעם שאיתר מעטפה רשומה מתחרות זאת במכירה פומבית או באתרי המסחר המקוון, הוא הוסיף את פרטיה לבסיס הנתונים. מלאכת ליקוט הפרטים הניבה בסיס נתונים ראשוני עם 13 מעטפות שונות, ועל מנת להרחיבו פנה יורם לאספני שחמט מכל רחבי הגלובוס, לאגודות הבולאיות של אספני השחמט בארצות הברית ובגרמניה. כיום מופיעות בבסיס הנתונים 139 מעטפות שונות עם תוויות רישום הממוספרות מ־1 עד 582.

בסיס הנתונים שופך אור על היקף פעילות הדואר בסניף הזמני של התחרות. למשל, בימים בהם לא נערכו סיבובי משחקים אלא השלמות בלבד, הפעילות הדוארית הייתה דלילה ולכן מימים אלה ידועות מעטפות בהיקף מצומצם מהממוצע. בניגוד לכך, במכתבים מהתאריכים 5.9 ומה־7.9 – שני הימים האחרונים לתחרות, בהם נעשה שימוש בחותמת הדואר האדומה (ב־6.9 היה יום של השלמות, ופעילות הדואר הייתה מעטה, כאמור) – הפגינו הבולאים פעילות בולאית שוקקת יותר מאשר בימים שקדמו לכך, על מנת לנצל את ההזדמנות ולהוסיף לאוסף דבר דואר עם החותמת האדומה.

Date	Label number	Overall number	Comments
13.8	1, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 21, 23, 24, 27, 32	13	First day - high level of activity
14.8	35	1	
15.8	47, 48	2	
16.8	56, 61, 63, 64, 66	5	
17.8	67, 68, 69, 71, 73, 74, 77, 80	8	
18.8			Sunday - Post office close - excursion
19.8	93, 97	2	
20.8	103, 106	2	Adjourned games
21.8	117	1	
22.8	125, 131, 138	3	
23.8	152, 153, 157, 158, 165	5	
24.8	168, 169, 175, 176, 180	5	
25.8			Sunday - Post office close
26.8			adjourned games regular mail is known
27.8	183, 184, 185, 186, 187, 188, 192, 200, 201, 206, 207, 211, 212, 230, 235, 238, 245	17	Lots of activity for reason unknown.
28.8	253, 255, 256, 258	4	
29.8	260, 274, 275, 278, 281, 283, 286, 288, 289, 293, 309, 312, 314	13	
30.8			Regular mail is known
31.8			Queen Birthday - Post office closed
1.9			Sunday - Post office close
2.9	367, 368, 372, 373, 374, 377, 398	7	
3.9	407, 408, 412, 413	4	
4.9	421, 427, 432	3	
5.9	445, 447, 449, 453, 457, 461, 462, 471, 474, 477, 480, 482, 483, 491, 492, 496, 499, 501	18	Color change - lots of activity
6.9			adjourned games regular mail is known
	511, 513, 515, 516, 517, 525, 533, 534, 535, 536, 537, 540, 546, 547, 549, 550, 551, 553, 556, 557, 558, 559, 569, 576, 581, 582		
7.9		26	Last day - lots of activity

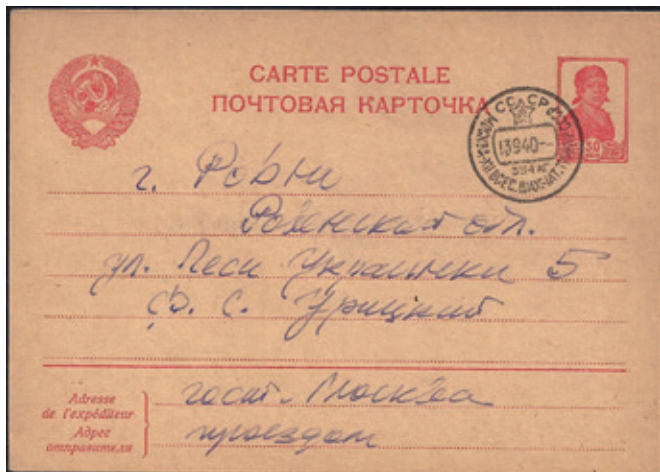
בסיס הנתונים שיצר יורם למעטפות רשומות מהתחרות לפי חלוקה כרונולוגית, המכסה את כל ימי התערוכה. כל שורה מוקדשת לאחד מימי התחרות, וניתן למצוא בה את כמות המעטפות הידועה מאותו היום ומספרי תוויות הרישום של כל פריט. בחלק מהתאריכים ניתן להבחין כי לא ידועות מעטפות, כיוון שבמים אלה משרדי הדואר היו סגורים, כגון ימי ראשון או ימי חג בהולנד, כגון יום הולדתה של וילהלמינה מלכת הולנד ב־31.8, שבניגוד משרדי הדואר היו סגורים

באמצעות בסיס הנתונים ניתן לבצע אומדן באשר למידת הנדירות של המעטפות השונות. בבסיס נתונים זה ידועים 139 מכתבים רשומים מתוך 582 לפחות (שכן, המכתב הרשום המאוחר ביותר נושא את התווית 582, וייתכן שהיו מספר מעטפות נוספות

גלוית ההדפס עם חותמת מוסקבה 1940 מאוספו של יורם

התעריף התקני למשלוח גלויה עמד על 20 קופיקות בלבד, כך ששולח הגלויה שילם למעשה 50% מעל התעריף הנדרש והפסיד 10 קופיקות. באוספו של ג'ון אדוארדס, נשיא האגודה האמריקנית לאיסוף בולי שחמט, מופיעה גלוית הדפס נוספת עם חותמת האירוע של התחרות מהתאריך 13.9.1940, וניתן להבחין כי בשתי הגלויות זהות השולח זהה, כמו גם כתובת הנמען וכתובת המען וכתב היד. אולם, בעוד הפריט של יורם כולל עודף ביול, בפריט של אדוארדס הביול תקין ותואם למערכת התעריפים שהייתה נהוגה באותה העת.

גלוית ההדפס עם חותמת מוסקבה מאוסף יורם, עם עודף ביול של 10 קופיקות

באמצעות עיון בקטלוג של דברי בולים מברית המועצות התברר כי גלוית ההדפס של אדוארדס, אשר מציגה את פביליון גרוזיה בתערוכה החקלאית של ברית המועצות, הונפקה לראשונה רק בשנת 1941. הופעתה של חותמת מוסקבה משנת 1940 על פריט זה מהווה, אפוא, ראיה חותכת לכך שהפריט של אדוארדס אינו אלא זיוף. היות שהגלויה שבאוספו של יורם (עם גלוית הדפס שאמנם הייתה בשימוש ב־1940) כוללת בחובה חותמת זהה, וכן כתובת מען ונמען זהות, אין מנוס מלסווג את שני הפריטים כזיוף.

ADDENDA TO PARTS 1 AND 2	
464	12th USSR Championship. 5.9.-3.10.1940 Moscow, USSR. Champions: Igor Bondarevsky, Andrej Lilienthal. A: Special postmark, Moscow. Used during the championship.
465	6th National Post Games. 28.-31.5.1970 Evora, Portugal. Winner: A: Roller type machine slogan postmark, Evora.
466	7th National Post Games. 6.-9.6.1971 Viseu, Portugal. Winner: A: Roller type machine slogan postmark, Viseu.

עמוד מקטלוג Checkmate המתייחס לחותמת מוסקבה משנת 1940 (פריט 464)

בתחום, ידועים חמישה עותקים של פריטים עם חותמת זאת, מהם שני פריטים מסחריים ושני פריטים שנוצרו למטרות אספניות ("פריטים פילטליים"). לאחר חיפושים קדחתניים הצליח יורם לשים את ידו על אחד מפריטים אלה ויעד לו תפקיד מפתח באוסף. אולם, באחת התערוכות בהן הוצג אוסף השחמט, העיר אחד המבקרים כי הפריט נושא אופי בעייתי.

מחמת הספק שהחל לכרסם בו, בחר יורם להשמיט את הפריט מהתצוגה עד לליבון הסוגיה עד היסוד. ככל שהוא החל לחקור את הנושא לעומק, החלו להתערר בפניו תהיות שונות:

- כיצד ייתכן כי בברית המועצות – מדינה עם מסורת בולאית מובהקת באותן השנים – הונפקה חותמת בשנת 1940 אשר לא הייתה ידועה לאספנים במערב עד אמצע שנות השבעים (שכן, החותמת מופיעה לראשונה רק בכרך המילואים של קטלוג Checkmate שהופיע באמצע שנות השבעים, ולא בכרך הראשון שהופיע בראשית שנות השבעים)?
- מדוע החליטו שירותי הדואר להנפיק חותמת מיוחדת דווקא עבור תחרות ברית המועצות לשחמט ה־12 במספר – שקדמו לה תערוכות רבות נוספות, כאשר עבור תחרויות חשובות ומרכזיות יותר לא הונפקו חותמות דואר ייחודיות?
- כיצד ייתכן שידועים חמישה פריטים בולאיים בלבד מתחרות מרכזיות שארכה כחודש ימים?

לאחר פניה לאספנים נוספים שהחזיקו פריטים אלה באוספיהם, בחן יורם מקרוב את התמונות ומצא כי כל ארבע החותמות שהכיר היו מתאריך אחד בלבד – 13.9.1940. באמצעות בדיקה מדוקדקת ניתן להבחין כי הכיתוב בחותמת לא ממורכז דיו – המרחק של הכיתוב בצד השמאלי העליון קרוב לשוליים, ואילו בצד הימני התחתון הוא רחוק מהם, בשונה מחותמות הדואר התקניות מברית המועצות שהינן ממורכזות לחלוטין. על סמך העובדה שבכל ארבעת הפריטים הידועים החותמת הינה מתאריך אחד בלבד, ולנוכח האסימטריה בכיתוב ביחס לשוליים, התערר חשד לזיוף.

במסגרת המחקר הבחין יורם כי גלוית ההדפס שבאוספו עם חותמת מוסקבה 1940 הינה בתעריף של 30 קופיקות – בעוד

בול השחמט שהונפק ב־1968 בגרסה התקנית (מימין) ובגרסה עם השגיאה הכפולה (משמאל)

לאחר חיפושים ברשת האינטרנט, נמצאה המעטפה היחידה עליה מופיע הבול בגרסתו השגויה: מכתב זה נשלח מסניף דואר זעיר עם ביול שגוי וחותרמת מהתאריך 14.3 – יום הופעת הבול. לפי מאפיינים אלה ניתן לקבוע כי זוהי "מעטפה מעושה" (פילאטלית), שנוצרה באופן מלאכותי על ידי אספן. לאחר חיפוש נוסף, הצליח יורם לשים את ידו על תמונת הבול החתום הנוסף הידוע משגיאה זאת, וניתן להבחין כי המסגרת של החותרמת הסגולה נמשכת באופן רציף בשני הבולים.

שני הבולים החתומים הידועים עם טעות זאת. רציפותה של החותרמת מעידה כי שני הבולים הופיעו זה לצד זה, הופרדו בהמשך והוצעו למכירה בנפרד

באמצעות עיון בחוות הדעת של המומחה שצורפה לבול זה לאישור מהימנותו, מצא יורם כי בחותרמת נכתבו האותיות SA והמספר 23 – כך שניתן להשלים את התמונה ולגלות כי בשורה הראשונה נכתב Sa_kigen ובשורה השנייה מופיע התאריך 23.2.1968. אולם גם לאחר בירורים רבים עם דוברי השפות המקומיות לא ניתן להשלים את המילה שעל החותרמת ולעמוד על פשרה. מבלי להבין את תרגום המילה, ולנוכח העובדה שהבולים לא הוטבעו בחותרמת ביטול סטנדרטית, עולה ההשערה כי זוהי חותרמת משרדית לפסילת הגיליון על ידי המדפיס, ששימשה לפסילת גיליונות עם טעויות הדפסה. הצעה זאת מתיישבת עם התאריך של החותרמת, לפני מועד הופעת הבול, בימים בהם עדיין התקיימה הדפסתו. אולם, השערה זאת לא עולה בקנה אחד עם העובדה שהבול שלפנינו חסר דבק אחורי (ומכאן שאולי הודבק על גבי מעטפה) והיא מעוררת את התהייה כיצד הגיע הפריט לשוק ולא נגנז בשלב ההדפסה? מומחים שונים בשווייץ וגורמים בהתאחדות בולאי שווייץ טרם הצליחו לפצח את פשרה של תעלומה זאת, והיא עדיין מרחפת מעל מחקרו של יורם במסגרת איסוף הפריטים לאוסף השחמט.

הפריט של ג'ון אדוארדס: חותרמת מוסקבה משנת 1940 על גלוית הדפס משנת 1941. כתובת המען והמען, כמו גם כתב היד, זהים לפריט של יורם

תהליך המחקר של גלוית הדפס זאת מעלה מספר מסקנות. ראשית, כיום לא מוכר שימוש דוארי אמיתי של חותרמת השחמט ממוסקבה 1940 ונכון להיום, ספק אם בכלל הייתה חותרמת כזו. מסקנה זו עומדת בתוקף כל עוד לא ימצא פריט חדש מתאריך אחר עם חותרמת סימטרית. שנית, נדרש לבדוק כל פריט נדיר בדקדוק רב ולנהל מחקר בלשוני על מנת לקבוע כי לא מדובר בזיוף, וראוי בייחוד להיעזר בקטלוגים ובספרות העזר המופיעה בספרייה בולאית, כמו הספרייה הענפה שבמשרדי התאחדות בולאי ישראל.

מקרה שלישי – הבול של שוויץ ("ה'לא נורא")

בשנת 1968 התקיימה אולימפיאדת שחמט בשוויץ, ולרגל התחרות הנפיקו שירותי הדואר בשווייץ בול בנושא השחמט. לפני כשנה השיג יורם במכירה פומבית עותק של בול זה, הכולל בחובו שתי שגיאות הדפסה: בעותק זה חסר הצבע הכחול וקיימת טעות נקבוב בולטת, כך שהנקבוב זז לימין. העותק השגוי הינו מוחתם וללא דבק אחורי, על פניו עדות להיותו בול ש"עבר בדואר". לדברי המוכר, ידועים 13 בולים עם טעות כפולה זאת – עשרה בולים תמימים, שניים במצב משומש ובול אחד על מעטפה. היות שבכל גיליון הופיעו 25 בולים, המוכר לא התייחס ל־12 הבולים הנותרים מהגיליון השגוי. כחלק מהמחקר על הבול שרכש, ניסה יורם להתחקות אחר המילה המופיעה בחלקה העליון של חותרמת הביטול, שהסיומת שלה – kigen – מופיעה בבול זה. בחיפוש אחר חותרמת מלבנית סגולה אחרת התברר כי החותרמות בשווייץ מאותן שנים היו עגולות, ולא הופיעו חותרמות ביטול מלבניות בדיו סגולה. כמו כן התגלתה בעיה נוספת בחותרמת זאת – בעוד שבחותרמת מופיע התאריך פברואר 1968, הבול הונפק למעשה בחודש מרץ, כך שהחותרמת הוטבעה לפני מועד הופעת הבול, ומכאן שלא מדובר בחותרמת ביטול רגילה.

שיטת הטיפול בדואר נפחי – בית המיון במודיעין

מאת: **איתמר עצמון***

הדמיה של מרכז המיון החדש במודיעין של חברת דואר ישראל. המרכז כולל כ־18,000 מ"ר הערוכים לקליטת כ־100 מיליון חבילות בשנה. מרכז המיון ממוקם במודיעין בשל הקרבה לשדה התעופה, ממנו מגיעות החבילות המיובאות ישירות למרכז המיון, ולעורקי התחבורה העיקריים. בשטח זה ממוינים כ־12,000 פריטים בשעה

הנחת העבודה בתכנון מרכז המיון הייתה שכמות החבילות המיובאות לארץ ייבוא ישיר – ללא תיווך של יבואנים – תמשיך לצמוח בשנים הקרובות. לפי האומדנים, נתח המסחר האלקטרוני היווה בשנת 2016 כשישה אחוזים מכלל השוק הקמעונאי ברחבי ועולם, ולפי ההערכות שיעור זה יוכפל עד 2020. נכון להיום, הישראלי הממוצע רוכש כ־36 חבילות באמצעות אתרי הסחר מקוון בכל שנה. בפברואר 2019 הוגדל השטח התפעולי של דואר ישראל במודיעין לכ־28,000 מ"ר, ובסוף 2019 יורחב השטח לכ־32,000 מ"ר ויכלול את משרדי יחידות הדואר של המחוזות השונים בארץ, אשר יהוו יחידה תפעולית אחת שתיקרא "הקרית הדוארית". במרכז המיון המקוון ישנם כיום כ־250 עובדים.

במתקן החדש החבילות מגיעות ישירות מנתב"ג, לרבות בדיקה, מיון ושינוע לנקודות המסירה השונות בארץ. תכולת הטובין נארזת למכולות או משטחים, אשר מובלים מהמטוס ישירות לבית המיון. שם, ממוינות החבילות במספר שלבים, באמצעות שורה של מערכי מסועים. בשלב הראשון, החבילות עוברות סיווג בטחוני, ולאחר מכן ממוינות לפי חתך של נפח ומימדים.

על מנת למיין את החבילות השונות לפי גדלים נעשה שימוש בנברשות במספר גבהים. הנברשות המופיעות בתמונה שבתחילת העמוד הבא (במסוע הימני) משמשות לסיווג החבילות, לפי גבהים שונים. חבילות דואר הנמוכות מגובה הנברשת ממשוכות במסלול המסוע הנוכחי, ואילו חבילות הגבוהות ממנה נתקלות בנברשת ונפולות לעבר מסלול אחר. החבילות הקטנות ביותר מועברות למיון ידני בכל אחד מ־80 בתי הדואר המרכזיים בארץ ומשם נשלחות ישירות לתאי הדואר, על מנת לחסוך מן הלקוח את המתנה בנקודות המסירה. בכל יממה מועברים כ־250,000 פריטים קטנים במתכונת זאת.

בשנים האחרונות נפרצו גבולות הסחר הבינלאומי וניכרת מגמה של עליה תלולה בביצוע הזמנות מקוונות מהיצרן בחו"ל ישירות לתיבת הדואר של הצרכן הישראלי. עידן זה מעורר אתגרים מורכבים במיון הדואר ובשינועו ליעד. האתגרים הניצבים כיום בפני חברת דואר ישראל, לצד שאיפותיה לשפר את שירותה ולמזער ככל הניתן את זמני המתנה, הולידו מגוון רחב של פתרונות טכנולוגיים. לצורך כך הוקם מרכז מיון מתקדם באזור התעשייה במודיעין, בו החלו ליישם שיטות מיון חדישות. במסגרת עבודתו בחברה שזכתה במכרז על גיהול שיטות המחשוב בבית המיון החדש, נחשף **מנחם לדור** לנושא מקרוב ונטל חלק פעיל בפיתוח הפן המחשובי של שיטת המיון. בהרצאתו בכנס יום הבולאות האחרון האיר לדור זרקור על שיטת המיון החדשה, תוך השוואה לשיטות המיון הישנות שהיו נהוגות קודם לכן והצגת שלבי המיון השונים.

מיון הדואר בבית המיון הישן בתל אביב. בית המיון החדש במודיעין נועד להחליף את בתי המיון הישנים בתל אביב, חיפה וירושלים ואת שיטת המיון הישנה

רקע כללי

בספטמבר 2017 חנכה חברת דואר ישראל מבנה רחב מימדים בגודל כ־18,000 מ"ר באזור התעשייה מודיעין, מתוך הנחה המבוססת על הערכה סטטיסטית שבכל שנה יעברו בו כ־80 מיליון חבילות, או לחלופין למעלה מ־250 אלף חבילות ביממה. תהליך מיון החבילות בבית המיון החדש והמרווח מבוסס על שיטת המיון הנפחי – סיווג החבילות השונות לפי חתך של נפח. תהליך זה מתייחס לחבילות קטנות מימדים (בגודל של עד 60x60x60 ס"מ), להוציא מכתבי דואר. עלות ההשקעה על הפרויקט מוערכת במעל למאה מיליון ש"ח עד שנת 2020.

* המאמר מבוסס על הרצאה שנשא מנחם לדור בכנס יום הבולאות האחרון.

לאחר המיון לפי מימדי החבילה, עוברות החבילות שאינן מסווגות כפריטים קטנים לסדרה נוספת של מסועים, וכל חבילה נופלת לתוך משפך הממוקם בסמוך לקלדניות. במסוע פועלת עין אלקטרונית שנועדה לווסט את קצב העברת הפריטים, על מנת למנוע נפילה של חבילות או התנגשות של חבילות אחת בשנייה, להקלת העומס על הקלדניות.

מיון עשרים־חמישים

ומתכונת אחידה. בהיעדר דפוס קבוע להצגת כתובת הנמען, לעיתים הסוחרים בוחרים להשמיט פריט כלשהו בכתובת או להבליט פריט אחר חסר משמעות.

על מנת להתמודד עם אתגר זה, מיון הדואר נעשה על פי שני קריטריונים המופיעים בכל כתובת – המיקוד ומספר הטלפון של הנמען. שני נתונים אלה עשויים להופיע בכל חלקי התווית וכן בווריאציות שונות, מה שמקשה על זיהוי הנתונים במהלך תהליך המיון. זיהוי שני נתונים אלה מתוך בליל הצירופים השונים המופיעים בתווית נעשית שלא באמצעות עין אנושית, אלא על פי טכנולוגיה מתקדמת, המאפשרת לאתר שני נתונים אלה מתוך התווית, הקרויה OCR (ראשי התיבות של Optical Character Recognition – זיהוי תווים אופטי). זוהי טכנולוגיה להמרת תמונה או טקסט מודפס שנסרקו על ידי סורק, לתוך מסמך תמליל ממוחשב.

תפקידן של הקלדניות הוא לדאוג שהמיקוד ומספר הטלפון של הנמען יזונו למערכת הממוחשבת, בין אם באמצעות הצבת החבילה כשחלקה העליון פונה אל המצלמה, וכך זיהוי שני נתונים אלה מתבצע באופן אוטומטי, ובין אם באמצעות העברת הברקוד על

כל מי שקיבל חבילה בדואר, ודאי הבחין בתווית המודבקת של חברת דואר ישראל, בה מופיעים שני מספרים וקידוד של ברקוד. על מנת להבין את פשרה של התווית, יש להתחקות אחר תהליך מיון החבילות לנקודות המסירה.

כאשר גורם מסוים שולח חבילה באמצעות הדואר, בין אם הוא גורם עסקי או פרטי, הוא מציין את כתובת הנמען במתכונת שהוא בוחר בה. כך למשל הוא עשוי לציין את הכתובת בכתב יד, או באמצעות מדבקה מודפסת – כאשר לא קיימים סטנדרטים מקובלים באשר לגודל הכתב, הגופן או אופן הצגת הפרטים לפי סדר או תבנית אחת.

בפלטפורמות המסחר המקוון קיימים עשרות אלפי סוחרים (שכן, אתרי הסחר המקוון הגדולים כדוגמת עלי באבא, עלי אקספרס או איביי, מהווים את משכנן של עשרות אלפי חנויות פרטיות קטנות). לפיכך, כל חנות בוחרת את אופן הצגת הכתובת לפי הסגנון שלה וראות עיניה (בשונה למשל מאמזון שהינה חנות אחת ובה ניתן ליצור תבנית אחת לתוויות עם כתובת הנמען). כך נוצרה קשת רחבה של קומבינציות באשר לאופן הרישום, ללא סטנדרטים מקובלים

החבילות נשפכות לכיוון הקלדניות. במהלך המיון ישנן כשישים קלדניות הפועלות במספר משמרות, והיעד הוא שהפריט יגיע אל הקלדניות תוך 24 שעות למן הגעת שקי המיון. תהליך איתור המיקוד והטלפון על ידי הקלדנית אורך כעשרים שניות בממוצע לכל חבילה. במקרים בהם המצלמה והתוכנה לא מזהות באופן אוטומטי את המיקוד ומספר הטלפון, שני נתונים אלה מוזנים למחשב באופן ידני באמצעות העברת הברקוד על נתונים אלה ושידורם למחשב על ידי הקלדניות. חלק מאתרי הסחר המקוון מספקים לחברת הדואר מידע מוקדם באשר לכתובת הנמען על מנת לקצר את תהליך המיון, כך שקריאת מספר הברקוד המוטבע על התווית מעלה באופן מיידי את הפרטים הדרושים למסירה

לאחר הדבקת התווית הדו־מספרית על החבילה על ידי הקלדניות, חל שלב המכונה על ידי חברת הדואר "מיון עשרים־חמישים". שתי הספרות השמאליות המופיעות על גבי התווית מתייחסות לאחד מתוך עשרים מחוזות – אזורי היסוד אליהם מדינת ישראל מחולקת מבחינת מיון הדואר. בשלב זה החבילות ממוינות מהעגלה הכחולה לעשרים עגלות ירוקות, שכל אחת מייצגת את אחד מעשרים אזורי היסוד. לאחר מיון זה מתבצע "מיון החמישים". כל אחד מעשרים המחוזות מחולק לכחמישים אזורי משנה, כשבכל אחד מהם נקודת איסוף שונה. "מיון החמישים" הוא שם כללי למיון המשנה, ובמחוזות רבים לא קיימים בדיוק חמישים אזורי משנה אלא מספר שונה. כל אחת מהעגלות הירוקות מתמיינת, אפוא, לכחמישים שקים, כל שק שייך לנקודת המסירה הסופית. התווית הדו מספרית כוללת אפוא בצד השמאלי את אזור היסוד ובצד הימני מספר המייצג את אזור המשנה – נקודת החלוקה הסופית – ומספר זה מהווה אפוא תחליף למיקוד.

המיון הראשוני של החבילות מהמכולה הכחולה לעשרים עגלות ירוקות, המייצגות את אזורי היסוד של מדינת ישראל

נתונים אלה באופן אוטומטי, במקרים בהם המצלמה לא מסוגלת לזהותם. בנוסף למיקוד, על הקלדנית לאתר את מספר הטלפון על מנת להקל על איסוף החבילה. לאחר זיהוי מספר הטלפון, נשלחת הודעת SMS ללקוח הממתין לקבלת החבילה, עם פרטי מיקום נקודת המסירה ומועד הגעת החבילה ליחידת הדואר, על מנת להאיץ את תהליך קבלת הדואר.

הפן המחשובי, שבו מנחם לדור היה מעורה במסגרת עבודתו: בתמונה ניתן לראות כי בחלק העליון ישנה מצלמה. הקלדנית מניחה את החבילה במרכז המסוע כך שכתובת הנמען מופיעה בצד העליון, והמצלמה מבצעת 'זום אין' באופן אוטומטי על החבילה. התמונה עם כתובת הנמען משודרת למחשב, והתוכנה מאתרת את המיקוד והטלפון של הנמען. זהו תהליך מורכב שעורך שני אתגרים טכנולוגיים: האתגר הראשון היה לאתר מצלמה מתאימה שתוכל באופן אוטומטי להתפקס על כתובת הנמען, לנוכח קיומן של חבילות גבוהים שונים, כך שבכל גובה על המצלמה לבצע 'זום אין' באופן שונה, ללא התערבות אדם (בשונה מהמצלמה הביתית המוכרת, הכוללת זום מכני וביצוע 'זום אין' על פריט מסוים נעשה באופן ידני). האתגר השני היה לפתח תוכנה המסוגלת לזהות באופן אוטומטי את הקידוד של המיקוד ומספר הטלפון, ללא שגיאות ועיכובים

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE, OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue
Ask about special low vendor commission rates.

P.O.Box 8101 — TRENTON NJ 08650 USA
E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET
Phone: 609-456-9508

מיון המשנה של החבילות מהעגלה הירוקה לשקים השונים, המייצגים את נקודות המסירה הסופיות

מיון החבילות לעגלות הירוקות, המייצגות את אזורי היסוד, ולשקים המייצגים את אזורי המשנה, נעשה באופן ידני ולא באופן ממוכן, כיוון שכל חבילה נושאת מאפיינים שונים באשר למימדיה ותצורתה הפיזית וארוזה בחומרים שונים. לאחר מיון החמישים מועברים השקים על גבי משאיות לנקודות החלוקה הסופיות. השירות שהעניקה חברת המחשוב של מנחם לדור בתהליך המיון הוא איתור מצלמה מתאימה ופיתוח הפן המחשובי המתלווה לאיתור המיקוד ומספר הטלפון, כלומר השלב של הקלדניות, בין אם על ידי העברת ברקוד באופן ידני על שני נתונים אלה או על ידי המצלמה וטכנולוגיית ה־OCR שבבסיס החומרה.

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים * מנדט * מנהלת העם * דאר עברי
ישראל * חו"ל * יודאיקה * גלויות * ספרים

קטלוג מאוייר חינם

Web: telavivstamps.com • E-Mail: tastps@gmail.com

ת.ד. 16218 תל אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

סיפורו של הצפלין בשמי ארץ-ישראל

חלק ראשון: המסע מזרחה, מרץ 1929

מאת: יעקב כהן

28.3.1929. במשך מסע שארך שלושה ימים גמעה ספינת האוויר מרחק של כ-8,000 ק"מ במהירות ממוצעת של 98 קמ"ש. השלטונות הבריטיים לא אפשרו את מעבר הספינה בשמי מצרים בשל שיקולי יוקרה ושיקולים ביטחוניים (סימוכין 2§). דברי הדואר שיסוקרו במאמר שלפניכם מקורם במסע זה של הצפלין מזרחה.

המסע לארצות הים התיכון, אפריל 1929

הצפלין LZ 127 המריא מפרידריכסהאפן שבגרמניה בתאריך 23.4.1929 בשעה 13:32 ועבר בצרפת, ספרד, פורטוגל וטנג'יר וחזר לגרמניה ב-25.4 בשעה 22:25 דרך קאן וליון שבצרפת. במסע זה עבר הצפלין מרחק של כ-5,400 ק"מ במשך 56.5 שעות. הצפלין נשא מכתבים שהושלכו בסביליה שבספרד, לרבות כאלה שמוענו לפלשתינה, אשר המשיכו בתהליך העברה ליעד בדרכי הדואר הרגילות.

המסע מצרימה, אפריל 1931

בתאריך 9.4.1931 המריא הצפלין LZ 127 מפרידריכסהאפן שבגרמניה בשעה 06:00 בבוקר והגיע לקהיר ב-11.4 בשעה 05:15, מרחק של 4,830 ק"מ ב-47 שעות. עם הגעתה ולאחר שהיה קצרה המריאה הספינה ב-06:18 למסע מעגלי של קהיר-פלשתינה-קהיר למרחק של 1,027 ק"מ, אשר ארך 10.46 שעות. במהלך ביקור זה לא הוצנח דואר כלשהו בירושלים. לאחר זמן קצר ביותר, בשעה 17:30 המריאה הספינה חזרה לפרידריכסהאפן והגיעה ב-13.4 בשעה 07:00 בבוקר ליעדה. דברי דואר שהיו מיועדים לפלשתינה נשלחו ברכבת מקהיר ארצה. מפאת חוסר הזמן, חלק מהדואר שהיה מיועד לארץ הגיע לגרמניה ונשלח מאוחר יותר ארצה בדרכים הרגילות (סימוכין 2§).

מכתבים מפלשתינה לדרום אמריקה במסע חלקי בצפלין, 1933-1935

בשנים 1933-1935 נשלחו מכתבים וגלויות מפלשתינה דרך לונדון לגרמניה בדרכים הרגילות, ומשם הועברו באמצעות הצפלין LZ 127 לברזיל וארגנטינה. דברי דואר אלה, אשר עברו מסע חלקי באמצעות הצפלין, הינם נדירים בדרך כלל.

ספרות מקצועית בנושא

הסימוכין במאמר זה מתייחסים להפניות הבאות:

1. The Orient Flight L.Z. 127-Graf Zeppelin / Fred F. Blau and Cyril Deighton / March 1980
2. Zeppelin Post Katalog / Sieger-Verlag / 2001, 22nd edition

חד הפרקים הידועים בתולדות הדואר של ארץ ישראל הוא טיסת הצפלין מעל שמי הארץ בשנת 1929, במהלכה הוצנחו שקי דואר עמוסי מכתבים הממוענים לארץ הקודש וליעדים נוספים. מכתבים שנותרו משקים אלה מהווים כר פורה לאספני הדואר של ארץ ישראל, על הביולים השונים ועל מגוון החותמות הסגנוניות שהוטבעו לרגל המאורע.

צפלין הינו ספינת אוויר קשיחה וקלה מהאוויר המבוססת על שימוש בגז מימן, אשר היה כלי טייס רווח במחצית הראשונה של המאה העשרים. ספינת הצפלין קרויה על שמו של הרוזן הגרמני פרדיננד פון צפלין, אשר פיתח את הספינה בפרידריכסהאפן שבגרמניה בראשית המאה העשרים, בהתבסס על דגם שהגה חלוץ התעופה היהודי-קראטי דויד שוורץ. הצפלין שימש הן כאמצעי לתחבורה אזרחית והטסת נוסעים ומטען, והן למטרות צבאיות כגון הפצצות וביצוע תצפיות, והיה בשימוש נרחב על ידי הצבא הגרמני במהלך מלחמת העולם הראשונה.

תבוסת גרמניה במלחמת העולם הראשונה הביאה לסימום של השימוש הצבאי הגרמני בספינות הצפלין ועצרה באופן זמני את פיתוחן. אולם, תחת הנהגתו של הוגו אקנר (Hugo Eckener), אשר המשיך את דרכו של הרוזן צפלין, שב הצפלין ופרח בשנות העשרים. בשנות השלושים היה השימוש בצפלינים בשיאו, כאשר Graf Zeppelin LZ 127 הם ראשי התיבות Luftschiff Zeppelin, שפירושה בגרמנית "ספינת האוויר צפלין" Hindenburg LZ 129, שהייתה ספינת האוויר הגדולה בעולם, פעלו באופן קבוע בטיסות טרנס-אטלנטיות מגרמניה לצפון אמריקה ולדרום אמריקה.

טיסות מסחריות שהובילו נוסעים ודברי דואר פעלו משנת 1928 ועד 1937, עם התרסקותה של ספינת הצפלין Hindenburg LZ 129 בניו-ג'רזי שבארצות הברית. הספינה נשרפה כליל בניסיון הנחיתה, תוך כדי תיעוד חי והסרטה שזכו לתהודה נרחבת בעולם. תאונה זאת האיצה את קיצו של עידן ספינות האוויר כאמצעי תחבורה תעופתי, והצפלין פינה את מקומו לשימוש במטוסים. למען הדייק, ברחבי גרמניה פעלה ספינת הצפלין LZ 130, שנשאה דברי דואר מאוקטובר 1938 ועד אוגוסט 1939, ובכך תמה התקופה של ספינות האוויר צפלין.

המסע מזרחה, מרץ 1929

בתאריך 25.3.1929 המריא הצפלין LZ 127 מפרידריכסהאפן שבגרמניה בשעה 00:52 לפנות בוקר דרך המסדרון האווירי הצרפתי והגבול הים תיכוני האיטלקי לכיוון קורסיקה, רומא (השלכת דברי דואר ב-15:45), נאפולי, כרתים (7:05, 26.3.29), קפריסין, חיפה, רמלה (השלכת דברי דואר לקראת הערב), ירושלים, ים המלח וחזרה דרך אתונה (השלכת דברי דואר ב-27.3, 07:05), ספליט (היום קרואטיה), וינה (28.3, 02:55), מינכן וחזרה לפרידריכסהאפן בשעה 10:20 בבוקר

2. מכתב שנשלח מוינה לחיפה דרך פרידריכסהאפן בגרף צפלין

מכתב "תחת הסכם" שנשלח מוינה בתאריך 22.3.1929 לחיפה דרך פרידריכסהאפן בספינת האוויר גרף צפלין LZ 127. על המעטפה תווית דואר אוויר אוסטרית עם כיתוב שחור על רקע כחול/אפור וחותמת גומי ידנית אדומה מסוג I (סימוכין §1), נושאת הכיתוב Luftschiff Graf Zeppelin, Orient Fahrt 1929. הבולים האוסטריים בערך כולל של 360 גרושן (בול בעריך שני שילינג, שהינו שווה ערך למאתיים גרושן, ובולים בעריכים של 10, 10, 40, 50, ו-50 גרושן). התעריף המתאים למשלוח בצפלין. הבולים בוטלו באמצעות חותמת נושאת הכיתוב *5f* 10 Wien 1 22.III.29. ועם חותמת 1/1 Wien 1 22.III.29. 11 * Flugpost. המעטפה הגיעה לייעדה ב-28.3.1929 והוחתמה בחותמת חיפה. לרשות הדואר האוסטרית היה הסכם עם רשות הדואר הגרמנית, לפיו דואר מאוסטריה המבויל בבולי מדינת המקור יוכל להישלח עם הגרף צפלין. הסכם זה נחתם גם עם דנציג. פרט להסכמים של גרמניה עם אוסטריה ודנציג, אשר הסדירו את השימוש בבולי מדינות אלה עבור דברי דואר שהועברו בצפלין, חלה חובה בכל יתר המדינות לבייל דברי דואר המיועדים למשלוח באמצעות צפלינים בבולים גרמניים.

3. גלויה שנשלחה מוינה ליפו דרך פרידריכסהאפן בגרף צפלין לפנינו גלויה "תחת הסכם" שנשלחה מוינה ליפו דרך פרידריכסהאפן בגרף צפלין בתאריך 21.3.1929, עם תווית דואר אוויר אוסטרית עם כיתוב שחור על רקע כחול/אפור וחותמת ברזל ידנית אדומה מסוג II (סימוכין §1), עם הכיתוב Luftschiff Graf Zeppelin, Orient Fahrt 1929. סימן ההיכר הבולט של חותמת הברזל הוא שקדוד הצפלין נמצא בין האותיות E ל-P, בעוד שבחותמת הגומי קדקוד ←

דברי דואר לארץ שנשלחו בצפלין במסע מזרחה, מרץ 1929

במאמר זה נסקור פריטי דואר, גלויות ומכתבים, ממסעו של הצפלין LZ 127 למזרח במרץ 1929. כל דברי הדואר שנשלחו בצפלין במהלך מסע זה הוצנחו ברמלה, ולצורך הדיון נסווג אותם לארבעה סוגים:

1. דברי דואר שמוענו לפלשתינה: בעיקר לירושלים, חיפה, תל-אביב, יפו ורמלה.
2. דברי דואר שמוענו לארצות השכנות כמו סוריה, לבנון ומצרים, כאשר פלשתינה היוותה ארץ מעבר.
3. פלשתינה כארץ מעבר לארצות מעבר לים.
4. דברי דואר במסע מעגלי: גרמניה-פלשתינה-גרמניה (הדואר הוצנח ברמלה ומשם הועבר בדרכי דואר רגילות לגרמניה).

חלק ראשון – דברי דואר שנשלחו לפלשתינה

1. מכתב שנשלח בצפלין מפרידריכסהאפן ליפו, מרץ 1929

המכתב שלפניכם נשלח בספינת האוויר צפלין LZ 127 בתאריך 24.3.1929 ליפו ונושא בול של שני מארק, התעריף התקני למשלוח מכתב בצפלין. בול זה הונפק ב-7 באוקטובר 1928 ומציג צפלין מעל הגלובוס חוצה את האוקיינוס מאירופה לאמריקה. על המעטפה הודבקה תווית דואר אוויר עם כיתוב לבן על רקע כחול. מתחת התווית, חותמת גומי ידנית אדומה מסוג I (סימוכין §1), נושאת הכיתוב Luftschiff Graf Zeppelin, Orient Fahrt 1929, שהוקדשה למסע הצפלין למזרח ב-1929. בחותמת מתוארים הספינקס ופירמידה ומעליהם מרחף צפלין. בחותמת הביטול של הבול, שהוטבעה בפרידריכסהאפן, נכתב (Luftpost) Friedrichshafen Bodensee, Luftpost פירושו בגרמנית "דואר אוויר". דבר הדואר הוצנח ברמלה ב-26.3.1929 בשעות הערב. חותמת הגעה של יפו מהתאריך 27.3.1929 הוטבעה בגב המעטפה (לשם ההמחשה, החותמת מופיעה בצדה הימני התחתון של המעטפה).

אדומה מסוג I. חותמת הביטול של הבול הוטבעה בפרידריכסהאפן ונושאת את הכיתוב Friedrichshafen Bodensee Luftpost. בגב המעטפה הוטבעו חותמות מעבר של רמלה מסוג d.c. מהתאריך 26.3.1929 עם אינדקס C ימני וכן חותמת הגעה לביירות מן התאריך 29.3.1929. דבר הדואר נשלח מרמלה לביירות בדרכים הרגילות. יש לציין כי משלוח מכתבים לסוריה נעשה דרך ביירות (למשל לעיר חלב - Alep), או ישירות ליעד מפלשתינה (למשל דמשק).

חלק שלישי - פלשתינה כארץ מעבר לארצות מעבר לים
8. מכתב שנשלח מפרידריכסהאפן לפורטלנד שבמדינת אורגון (ארצות הברית), דרך פלשתינה

מכתב זה נשלח מפרידריכסהאפן בספינת האוויר צפלין LZ 127 לעיר פורטלנד שבמדינת אורגון (ארצות הברית), בתאריך 24.3.1929. ←

תווית אוויר עם כיתוב לבן על רקע כחול וחותמת גומי ידנית אדומה מסוג I. הגלויה ללא חותמת הגעה.

6. גלויה מפרידריכסהאפן בגרמניה לתל-אביב בגרף צפלין

גלויה שנשלחה מספינת האוויר גרף צפלין LZ 127 בתאריך 25.3.1929. הגלויה נושאת בול של מארק אחד, התעריף התקני לגלויה במשלוח עם צפלין. בדומה למוצג הקודם, גם כאן החותמת הוטבעה על סיפון הצפלין, והיא שונה מזו של פרידריכסהאפן. בתחתית החותמת נכתב Grafzeppelin ולא Luftpost, התאריך 25.3.1929 מופיע ללא ציון השעה ובחלקה העליון של החותמת נכתב Luftschiff ולא (Bodensee Friedlichshafen). על הגלויה תווית אוויר בצבע כחול-לבן וחותמת גומי ידנית אדומה מסוג I.

בתחתית הגלויה הוטבעה חותמת רמלה מסוג d.c. (double cycle) מן התאריך 26.3.1929 עם אינדקס C שמאלי. בגב הגלויה מופיעה תמונה של הצפלין מעל ההאנגר בו הוא היה מאוחסן בזמנים שלא היה באוויר.

חלק שני - דברי דואר שנשלחו לארצות סמוכות דרך פלשתינה כארץ מעבר

7. מכתב שנשלח מפרידריכסהאפן לביירות דרך פלשתינה
 לפנינו מכתב שנשלח מפרידריכסהאפן בספינת האוויר צפלין LZ 127 לביירות בתאריך 24.3.1929, אשר נושא בול של שני מארק. על המעטפה תווית דואר אוויר בצבע כחול-לבן וחותמת גומי ידנית

גלויה שנשלחה מפרידריכסהאפן בספינת האוויר צפלין LZ 127 ל-Refl an Rheine בתאריך 24.3.1929 בשעות 22:00-23:00 (על פי השעות 10-11N המוטבעות בחותמת, כאשר N הינו קיצור של 'nach', דהיינו שעות הערב), ונושאת בול של מארק אחד. על המעטפה תווית דואר אוויר בצבע כחול-לבן וחותמת גומי ידנית אדומה מסוג I. חותמת הביטול של הבול, עם הכיתוב Friedrichshafen Bodensee Luftpost, הוטבעה בפרידריכסהאפן. על הגלויה חותמת מעבר של רמלה מסוג d.c. מתאריך 26.3.1929. גב הגלויה מעוטר בתמונה של ספינת האוויר גרף צפלין LZ 127, התומה על ידי A. Lehmann, איש צוות בספינה (ולא קרוב משפחה של קפטן ספינות האוויר E. A. Lehmann).

11. מכתב שנשלח מפרידריכסהאפן לבראונשוויג בגרמניה

לפינו מכתב שנשלח מספינת האוויר גרף צפלין LZ 127 ל-Walter Behrens בבראונשוויג בתאריך 25.3.1929. המכתב נושא בול אחד בערך שני מארק, אשר הונפק ב-7 באוקטובר 1928 ומציג צפלין מעל הגלובוס חוצה את האוקיינוס מאירופה לאמריקה. החותמת הוטבעה על סיפון הצפלין, והיא שונה מזו של פרידריכסהאפן, באופן זהה לחותמות המופיעות במוצגים 5 ו-6. על המעטפה תווית אוויר עם כיתוב שחור על רקע כתום וחותמת גומי ידנית אדומה מסוג I. חותמת רמלה מסוג s.c. (single cycle) מהתאריך 26.3.1929 עם אינדקס + ימני. וולטר ברנס היה סוחר בולים ידוע בגרמניה בשנות השלושים של המאה העשרים. חלקו השני של המאמר יופיע בגיליון הבא ויעסוק במסע מצרימה, אשר חל באפריל 1931.

המכתב נושא שני בולים בני חצי מארק ובול בערך של מארק אחד. על המעטפה תווית דואר אוויר בצבע כחול-לבן וחותמת גומי ידנית אדומה מסוג I. הבולים בוטלו עם חותמת הביטול Friedrichshafen Bodensee Luftpost של פרידריכסהאפן. המכתב נשלח לקסלר (סוחר בולים ידוע באותה תקופה). בכתב יד נכתב über Palästina - דרך פלשתינה. על המעטפה לא הוטבעה חותמת מעבר של רמלה. בחותמת ידנית שחורה שהוטבעה בארצות הברית נכתב Not in the Air Mails - לא בדרך האוויר - הוראה לפיה משלוח המכתב למן הגעתו לארצות הברית ועד היעד הסופי לא יתבצע בדרך האוויר.

חלק רביעי - דברי דואר במסע מעגלי גרמניה-פלשתינה-גרמניה

9. מכתב שנשלח מפרידריכסהאפן לבראונשוויג בגרמניה

המכתב הבא נשלח מפרידריכסהאפן בספינת האוויר צפלין LZ 127 לבראונשוויג בתאריך 24.3.1929 בשעות הערב ונושא בול של שני מארק. על המעטפה תווית דואר אוויר עם כיתוב שחור על נייר צהוב וחותמת גומי ידנית אדומה מסוג I. הבול הוחתם בחותמת הביטול Friedrichshafen Bodensee Luftpost שהוחתמה בפרידריכסהאפן. זהו מכתב עצמי שנשלח לאוטו קרנגה (כתובת השולח והנמען זהות), ומכאן שזהו מכתב פילטלי. אין חותמת מעבר ברמלה.

10. גלויה שנשלחה מפרידריכסהאפן ל-Refl an Rheine בגרמניה

פעילות ברוכה במועדון הבולאים בכפר סבא

מאת: לילך גלעד

ובבול המציין את הפתיחה המחודשת של תעלת סואץ אף מופיעה המילה Peace על איור של אנייה. ניתן להבחין בשינוי ברטוריקה התעמולתית – השחרור יגיע בדרכי שלום ואף יחיה את הכלכלה והחברה המצרית.

צמד הבולים המצריים שהונפקו לציון ההסכם, מתארים שבע יוני שלום החגות במעגל סביב חתימתו של הנשיא סאדאת ללא חתימת ראש הממשלה הישראלי, כאשר ברקע רשומה בכתב זעיר עשרות פעמים המילה "שלום" [סלאם] בערבית בלבד.

מצרים ממשיכה להנפיק גם בשנים האחרונות בולים לכבוד שני חגים לאומיים המנציחים מאורעות הקשורים במלחמה ובשלום עם ישראל: יום צליחת התעלה ב־6 באוקטובר 1973 ויום שחרור סיני ב־25 באפריל 1982. שני מאורעות אלה עולים בקנה אחד עם הלגיטימציה של השלום, כפועל יוצא של שחרור וגאווה לאומית. התאחדות בולאי ישראל רואה בברכה את התנהלותה של האגודה הבולאית בכפר סבא ואת העומד בראשה מוטי לייפר. כמות המשתתפים הגבוהה והעניין הרב לה זכתה ההרצאה, כמו גם פעילויות נוספות המתקיימות במועדון, מקרבים גם קהל שאינו בולאי להיחשף לעולם הבולאות, וזאת למעשה מטרה משותפת לכולנו.

21 בפברואר התכנסו חברי מועדון הבולים בכפר סבא לשמוע את הרצאתו של ד"ר אופיר וינטר – איך מציירים "שלום קר" – המעבר מסכסוך לשלום בבולי מצרים. להלן תקציר ההרצאה:

ב־26 במרץ 1979 נחתם הסכם השלום בין ישראל למצרים על ידי נשיא מצרים אנואר סאדאת, ראש ממשלת ישראל מנחם בגין ונשיא ארצות הברית ג'ימי קרטר. חתימת ההסכם הייתה אחד מרגעי השיא בתהליך שהחל עם ביקור נשיא מצרים סאדאת בישראל בנובמבר 1977 והסתיים ב־1982 עם השלמת פינוי חצי האי סיני והעברתו לידי מצרים. ד"ר וינטר שירטט בהרצאתו את התהליך המדיני והשפעתו על דעת הקהל המצרי והערבי משנת 1945, עת יסוד הליגה הערבית – אז הונפק הבול הראשון הנוגע לסכסוך הישראלי-ערבי – ועד חתימת הסכם השלום ההיסטורי. בבול זה מצוירים שבעת דגלי המדינות החברות ודגל נוסף לבן עליו נכתב בערבית 'פלסטין'.

גלגולו של הנרטיב התעמולתי כנגד מדינת ישראל והמחויבות למאבק מזוין לשחרור פלסטין קיבל תפנית בין השנים 1974-1975,

הנפקות בעולם לציון אירועים ומועדים

מאת: אביב רויכמן

100 שנים לעצמאות קרואטיה (1918)

קרואטיה חגגה השנה מאה שנים לעצמאותה. ב־29 באוקטובר 1918 הכריז הפרלמנט הקרואטי על עצמאות והתנתקות מהאימפריה האוסטרו-הונגרית, ויחד עם חבלים אחרים בבלקן ייסדו את "ממלכת הסלובנים הקרואטים והסרבים", אשר שמה שונה מאוחר יותר ליוגוסלביה. סדרת הבולים שהונפקה מתארת באופן מטפורי עבד המשתחרר משלשלאותיו.

200 שנים לתיאטרון 'ה'אולד ויק' בלונדון

בריטניה מציינת מאתיים שנים לתיאטרון 'ה'אולד ויק' (The Old Vic) בלונדון, אשר נוסד ב־1818. שמו הראשון היה "תיאטרון קובורג המלכותי". התיאטרון הוגדר בראשיתו כתיאטרון קטן, שאינו מותאם למופעים דרמטיים. עם השנים הפך התיאטרון למוסד להצגות איכות. התיאטרון ניזוק בתקופת הבליון ב־1941 ונפתח מחדש בשנת 1951. ב־1998 נרכש התיאטרון לאחר שעמד בפני סכנת סגירה על ידי קרן בבעלות הזמר אלטון ג'ון. השחקן קווין ספייסי שימש כמנהל האומנותי של התיאטרון מ־2003 ועד 2015 והוא החל להביא כוכבי תיאטרון בריטיים ואמריקאים כשחקנים בהצגות. סדרת הבולים כוללת בחובה שמונה בולים, המתארים דמויות מהצגות שהועלו בתיאטרון 'ה'אולד ויק' לאורך השנים.

175 שנים לייסוד הדואר השווייצרי (1843)

הדואר **השווייצרי** הנפיק בחודש מרץ 2018 בול לציון 175 שנים לייסוד הדואר השווייצרי. הבול מציג את שני הבולים הראשונים של שווייץ – zurich-4 ו-zurich-6 – שהונפקו בשנת 1843. שני בולים אלה הפכו את שווייץ דאז לאחת מחלוצות הדואר המודרני. אגב, הדואר השווייצרי עבר בשנת 2018 טלטלה, לאחר שמנכ"ל הדואר נאלץ להתפטר בעקבות חשיפת שערוריות חשבונאיות בדו"חות הכספיים של חברת הדואר ובחברות הבת שלה.

50 שנים לעצמאות מאוריציוס (1968)

מאוריציוס היא מדינת אי השוכנת בדרום מערב האוקיינוס ההודי. מיקומה האטרקטיבי בין אפריקה למזרח אסיה גרם להתעניינות של גורמים קולוניאליים ב־500 השנים האחרונות – תחילה על ידי הפורטוגזים, אחר כך על ידי ההולנדים ובהמשך הצרפתים. בשנת 1810 נכבש האי על ידי האימפריה הבריטית. הבריטים ביטלו את העבדות ושלטו באי עד 1968. כיום מאוריציוס היא רפובליקה בתוך חבר העמים הבריטי. לציון יובל שנים לעצמאות המדינה, הונפקה סדרה בת שלושה בולים וגיליונית מזכרת תואמת.

900 שנים למסדר אבירי היכל שלמה

בולגריה הנפיקה באפריל 2018 גיליונית מזכרת לציון תשע מאות שנים ל"מסדר אבירי היכל שלמה" או בשמו הרשמי "האבירים העניים של ישו ומקדש שלמה", שחבריו ידועים בעיקר בשם **טמפלרים**. "Temple" היא מילה ממוצא לטיני שפירושה בגרמנית, בצרפתית ובאנגלית "היכל" או "מקדש". היה זה מסדר צבאי נוצרי של אבירים-נזירים שפעל בתקופת מסעי הצלב. תפקידו הרשמי היה להגן על הממלכה הצלבנית בארץ הקודש, וכן על הצליינים העולים לרגל למקומות הקדושים בממלכת ירושלים. לצד ההגנה על עולי הרגל, סיפקו האבירים כוח צבאי חזק מאוד שכלל מאות חיילים, בהם כמה עשרות אבירים, להגנתה של ממלכת ירושלים.

200 שנים להולדת קרל מרקס (1818)

מחד, רוסיה הנפיקה השנה בול לציון מאתיים שנים להולדת קרל מרקס, אבי הקומוניזם (1818-1883).

ארה"ב מציינת 200 שנים ל־FLAG ACT

ומנגד, ארצות הברית הנפיקה השנה בול לציון 200 שנים לחוק הדגל משנת 1818. מדובר בשלישי מבין שלושה חוקים שנחקקו בקונגרס בשנים 1777, 1794 ו־1818 ובהם עוצב מבנה הדגל האמריקאי בשנים הראשונות לעצמאותה של ארצות הברית. מספר הפסים הלבנים־אדומים ומספר הכוכבים הלבנים על רקע כחול השתנה במשך השנים ולפיכך נאלצו לתקן את החוק שוב ושוב. לבסוף, בתיקון החוק משנת 1818 נקבע העיקרון כי מספר הכוכבים יהיה גיתן

600 שנים לגילוי פורטו סנטו (1418)

פורטוגל ציינה ביוני האחרון שש מאות שנים לגילוי האי פורטו סנטו בצפון האוקיינוס האטלנטי, וזאת בארבעה בולים צבעוניים. האי משמש רשות מקומית פורטוגזית והוא נמצא בארכיפלג מדיירה. האי התגלה במקרה, לאחר שאוניות נשלחו על ידי מלך פורטוגל ז'ואאו הראשון לאתר טריטוריות חדשות מערבית לאפריקה. הקברניטים נקלעו לסערה, הוטו ממסלולם המתוכנן וכך התגלה האי. שמו של האי – "הנמל הקדוש" – נקבע לרגל הצלת האוניות מן הסערה. שנים ספורות לאחר התגלית אכלסו את האי מתיישבים פורטוגזים. בתו של מושל האי נישאה ב־1479 לספן איטלקי בשם... כריסטופר קולומבוס. קולומבוס ואשתו התגררו באי בטרם יצא למסעו המפורסם.

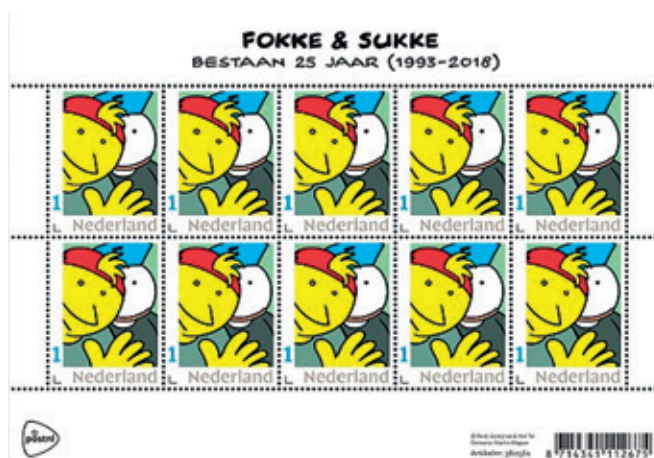
תודה על תרומת בולים לנוער

- לליאורה פרס, מהוד השרון – לזכר האבא מקס רוזן ז"ל
- לעופר קרן, משבי ציון – לזכרו של משה קלברמן ז"ל
- לאור אריאלי, מתל־אביב – לזכרו של יהושע שביט ז"ל
- ליעקב כהן, ממכבים
- לאירית גבע, מקיבוץ חצרים
- לרבקה פיין, מנתניה
- לאסתר כץ, מהרצליה – לזכרו של אלי כץ
- למשפחת שרון (שכטל), מתל־אביב – לזכרו של ד"ר דוד שרון (שכטל)
- לעמרם אפרת, מתל־אביב
- לאורן גיזופלד, מתל־אביב
- למיכאל גולדברג, מתל־אביב

לשינוי בעתיד לבוא, בהתאם למספר המדינות המרכיבות את ארצות הברית. בתיקון זה נקבע אף באופן סופי שדגל ארצות הברית יהיה בעל 13 פסים אדומים-לבנים – כמספר המושבות שמרדו בבריטים והקימו את האיחוד. אגב, הגרסה הנוכחית של הדגל בת 50 הכוכבים היא משנת 1960, לאחר הצטרפות הוואי.

הולנד – 25 שנים ל־Fokke & Sukke

נסיים בנימה היתולית. הולנד הנפיקה השנה גיליונות מוקטנים לציון 25 שנים להופעת הקריקטורות הקומיות המפורסמות של דמויות הברווז והציפור הקנרית בעיתונות ההולנדית (החל מ־1993). לנוכח הצלחתן, זלגו הדמויות הללו לאחר מספר שנים גם לתקשורת הבריטית ולעיתונות הגרמנית.

הספרייה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

הספרייה פתוחה
 בימי חמישי בין השעות 09:00-15:30.
 השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות –
 לחברי ההתאחדות. עיון במקום – לקהל הרחב.
רח' פינסקר 2, תל־אביב, קומה א',
טל': 03-6295547

איל"ת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

Ayelet - The Israeli Association for Thematic Philately

איל"ת היא עמותה המאגדת בולאים מכל הארץ, האוספים בולים ודברי דואר על פי נושא.

* חברי איל"ת מקבלים את פרסומי האגודה:

<< חוברת **"נשאור"** - יוצאת לאור ארבע פעמים בשנה. במידע בולאי על אספנות נשאית, נושאי איסוף וחומר בולאי;
 << עיתון **"שובל"** של התאחדות בולאי ישראל.

ranb2000.wix.com/ayelet

* מפגשי חברים והרצאות פעם בחודש.
 * מכירות פומביות לחברי האגודה בלבד.
 * הדרכה וסיוע מקצועי לתצוגה בתערוכות בולים בארץ ובחו"ל.
 * הזכות להנות משרותי הספרייה הבולאית העשירה של התאחדות בולאי ישראל.

ניתן לקרוא חומר נוסף באתר איל"ת בכתובת הבאה או באמצעות QR-Code:

"פלבה 2018" – תערוכת בולים משותפת לישראל וגרמניה

מאת: ד"ר אליעזר (לס) גלסמן, נציג ישראל בתערוכה

חותמת התערוכה עם מנורת שבעת הקנים על מדליית התערוכה

בולאי גרמניה, התייחס בנאומו לשואה ולסכנות הפשיסטיות ודיבר על היחסים המיוחדים בין שתי המדינות. בשם התאחדות בולאי ישראל הודיתי למארגנים, ויצחק ברק ואני הענקנו לראשת עיירת פלבך ולנשיא התאחדות בולאי גרמניה את דגם הכסף של ירושלים וכן התכבדנו לחתום את שמותנו ב"ספר הזהב" של העיר פלבך. לאחר טקס הפתיחה הוזמנו האורחים לסיור באולם התערוכה. ב"פלבה 2018" הוצגו 109 אוספים אשר הקיפו את מרבית תחומי האיסוף. התרשמתי מאוד שהנושא של התצוגה שפתחה את

כות רבה נפלה בחלקי להתמנות כקומיסר ל"פלבה 2018" (FELBA 2018) – תערוכת בולים משותפת לישראל ולגרמניה שהתקיימה בעיירה פלבך שגרמניה בין התאריכים 16-18 בנובמבר 2018. המשלחת הישראלית כללה, מלבדי, את יצחק ברק כשופט בתערוכה ויהושע אלישיב שהציג את אוספו.

דגל ישראל מתנוסס בכבוד בשדרת הדגלים שבחזית אולם התערוכה "פלבה 2018"

איציק ברק, לס גלסמן ונשיא התאחדות בולאי גרמניה מר אלפרד שמידט (במרכז התמונה)

לרגל האירוע הנפיק הדואר הגרמני שני בולים. על הבול הראשון, בערך נקוב של 70 סנט, מתועדת חזית אולם התערוכה – Alte Kelter – Felbach, והבול השני, בערך נקוב של 40 סנט, מוקדש לתעשיית היין באזור. על שני הבולים מופיע הכיתוב "פלבה 2018" – תערוכת בולים משותפת גרמניה-ישראל, דרגה 1" (=דירוג המציין תערוכה לאומית בגרמניה). כמו כן הונפקו לרגל התערוכה שתי חותמות. באחת החותמות מוצגים שער ברנדנבורג ומנורת שבעת הקנים. חותמת זאת הופיעה אף כמדליית התערוכה.

משדה התעופה בפרנקפורט הגענו לאולם התערוכה ושם תלינו את 12 האוספים הישראליים, שהתפרשו על פני 41 מסגרות תצוגה. קבלת הפנים של מארגני התערוכה, לה זכינו עם הגעתנו לאולם, הייתה חמה במיוחד וראויה לציין.

טקס הפתיחה היה מאורגן למופת עם סיקור עיתונאי נרחב. ראשת העיירה גבריאיל זול בירכה את המשלחת הישראלית ואף סיפרה כי ביקרה בישראל בצעירותה. אלפרד שמידט, נשיא התאחדות

- ג'וליאן שמרוט - חותמות ונתיבי הדואר ברודזיה, 1884-1924 (שמונה מסגרות) - מדליית זהב (87)
- יהושע אלישיב - תולדות דואר האוויר של לטביה בשנים 1940-1921 (שמונה מסגרות) - מדליית זהב (87) ופרס מיוחד
- יהודה קליינר - הוראות דואר על גבי מכתבים במאות ה'15-17 (שלוש מסגרות) - מדלייה מוזהבת גדולה (83)
- אריה לביא - צילום, מצלמה, תמונה (שש מסגרות) - מדלייה מוזהבת גדולה (80)
- ברוך וינר - דואר שבויי מלחמה ערביים במלחמת העצמאות של ישראל 1948 (מסגרת אחת) - מדלייה מוזהבת (83) ופרס מיוחד
- ד"ר לס גלסמן - המלחמה האנגלו-בורית, מוזמביק (מסגרת אחת) - מדלייה מוזהבת (83) ופרס מיוחד
- ד"ר לס גלסמן - חברת דואר האוויר של מוזמביק (מסגרת אחת) - מדליית מוזהבת (83)
- יוחנן מי רז - מניעת תאונות ומחלות (חמש מסגרות) - מדליה מוזהבת (78)
- יהודה קליינר - תשלום מראש ודברי הבולים הראשונים (מסגרת אחת) - מדלייה מוזהבת (77) ופרס מיוחד
- פאולו דואק - סיור בירושלים (חמש מסגרות) - מדליית כסף גדולה (70)
- פאולו דואק - איירטון סנה, נהג מרוצים 1964-1994 (מסגרת אחת) - מדליית כסף (73)

התערוכה היה הדואר במחנות הריכוז. ביום השני לתערוכה הושק הבול המתעד את תעשיית הכרמים והיין של מחוז פלבר, והתקיים סקס טעימות יין.

הקטלוגים של התערוכה היו זמינים לקהל הרחב ללא תשלום, וגלויות ומעטפות חתומות בשתי חותמות התערוכה נמכרו על ידי הדואר הגרמני. מלבד אשגבי הדואר הגרמני שפעלו במקום, נצפתה נוכחות יפה של סוחרי בולים.

התרשמתי מאוד שהנושא של התצוגה שפתחה את התערוכה היה הדואר במחנות הריכוז

הישגי המציגים הישראליים בתערוכה

המציגים הישראליים שנטלו חלק בתערוכה הגיעו להישגים נאים, מתוכם שלושה זכו במדליית זהב וחמישה בפרסים מיוחדים:

- ד"ר לס גלסמן - תולדות הדואר בתקופה הקדם-בולאית בירושלים (מסגרת אחת) - מדליית זהב (90) ופרס מיוחד. תצוגת מסגרת אחת הטובה ביותר בתערוכה

רומנו בית מכירות בולים בע"מ

מכירות פומביות של: בולים, מעטפות, גלויות, אוטוגרפים, שטרות ומטבעות ישראל והעולם, יודאיקה ושואה. יוואן בלעדי לאביזרי ואלבומי "LINDNER" גרמניה

כתובתינו: דיזינגוף סנטר, תל אביב קומה 2 חנות מס': B-245
 ת.ד. 23274 תל אביב, מיקוד: 61231
 שעות פתיחה: א-ה: 9:30-19:00, ו': 9:30-15:00
 Website: www.romanoauctions.com
 Email: Romanostamps@gmail.com
 טלפון: 03-5250119
 טלפון/פקס: 03-5282790

אלבום בולי ישראל לשנת 2018

- מתנה רשמית וממלכתית לנסיעות עסקים בחו"ל
- מתנת בר/בת מצווה לקרובי משפחה בחו"ל
- בולי ישראל הם מקור מיוחד ובלתי נדלה של ידע על אירועים, מקומות, נופים, אישים, מסורת ומנהגים הקשורים למדינת ישראל
- באלבום מונצחים בבולי ישראל גם נושאים כלליים מן העולם הרחב
- בולים הם כלי חוויתי המעשיר ומגוון את תהליך ההוראה והופך את הלמידה להנאה צרופה

מחיר האלבום - 249 ₪

ניתן לרכוש בסניפי הדואר הגדולים, בחנויות השירות הבולאי בתל אביב ובחיפה
ובאמצעות אתר חברת דואר ישראל:
<http://www.israelpost.co.il/mall.nsf/prodsbycode/1358>

עדכון קטלוג בולי ישראל

בקטלוג מופיעות העמודות הבאות: מספר קטלוג, ערך נקוב, ארבעה מחירים לפי מצב הבול (לא חתום עם שובל, חתום עם שובל, לא חתום בלי שובל, חתום בלי שובל).

5/3/2019

מצוות חג הפורים THE PURIM MITZVAHS

1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2534
1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2535
1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2536
1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2537
5.20	20.00	20.00	20.00	10.00 ₪	סדרה
		24.00			✉

5/3/2019

נוער שוחר מדע SCIENCE ORIENTED YOUTH

5.90	23.60	23.60	23.60	11.80 ₪	2531
		25.60			✉

5/3/2019

הרים בישראל MOUNTAINS IN ISRAEL

5/3/2019

ציפורים בישראל – כחלאים BIRDS IN ISRAEL – CORACIIFORMES

2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2532
3.70	14.80	14.80	14.80	7.40 ₪	2533
5.80	23.00	23.00	23.00	11.50 ₪	סדרה
		25.00			✉

תוויות ביול

1/1/2019

תווית דוארמט – מטוסי קרב בחיל-האוויר הישראלי
ATM POSTAGE LABEL – FIGHTER JETS IN THE ISRAELI AIR FORCE

8.00	שח 2.50	110בט
------	---------	-------

5/3/2019

תווית דוארמט – מטוסי קרב בחיל-האוויר הישראלי – ספיטפייר
ATM POSTAGE LABEL – FIGHTER JETS IN THE ISRAELI AIR FORCE – SUPERMARINE SPITFIRE IX

8.00	שח 2.50	111בט
------	---------	-------

5/3/2019

תווית דוארמט – מטוסי קרב בחיל-האוויר הישראלי – מיסטר
ATM POSTAGE LABEL – FIGHTER JETS IN THE ISRAELI AIR FORCE – DASSAULT MYSTERE IVA

8.00	שח 2.50	112בט
------	---------	-------

1.30	5.00	5.00	5.00	שח 2.50	2538
1.30	5.00	5.00	5.00	שח 2.50	2539
1.30	5.00	5.00	5.00	שח 2.50	2540
1.30	5.00	5.00	5.00	שח 2.50	2541
1.30	5.00	5.00	5.00	שח 2.50	2542
6.50	25.00	25.00	25.00	שח 12.50	סדרה
		27.00			☒

5/3/2019

ברכות – יום הולדת שמח – בול מן המניין
GREETINGS – HAPPY BIRTHDAY – DEFINITIVE STAMP

1.30	5.00	5.00	5.00	שח 2.50	2543
		7.00			☒

5/3/2019

ברכות – יום הולדת שמח – הבול שלי
GREETINGS – HAPPY BIRTHDAY – MY STAMP

60.00	60.00	שח 30	2543Gen
-------	-------	-------	---------

05/03/2019 חותמת יום הופעה ציפורים בישראל - כחלאים	05/03/2019 חותמת יום הופעה מצוות חג הפורים	05/03/2019 חותמת יום הופעה הרים בישראל	21/01/2019 חותמת אירוע חונכת נמל התעופה הבינלאומי רמון ע"ש אילון ואסף רמון	01/01/2019 חותמת יום הופעה מטוסי קרב בחיל האוויר הישראלי
--	--	--	--	---

"מחזיקים בולים כפולים באוסף? ניתן לתרום אותם לפעילויות חינוכיות לבני נוער, באמצעות התאחדות בולאי ישראל".

05/03/2019 חותמת יום הופעה נוער שוחר מדע	05/03/2019 חותמת יום הופעה מיסטר	05/03/2019 חותמת יום הופעה ספיטפייר	05/03/2019 חותמת יום הופעה יום הולדת שמח
--	--	---	--

תערוכות בולים מתוכננות לשנת 2019-2020

שם התערוכה	מיקום	תאריכים	סטטוס
SLOVENIJA 2019	סלובניה	28-31/3/2019	הכרה של FEPA
CHINA 2019	סין	11-17/6/2019	בחסות FIP
SINGAPEX 2019	סינגפור	31/7-4/8/2019	הכרה של FIP
NORDIA 2019	נורבגיה	23-25/8/2019	הכרה של FEPA
BULGARIA 2019	בולגריה	14/10/2019	בחסות FEPA
OVEBRIA 2019	אוסטריה	18-20/10/2019	הכרה של FEPA
ESTP 2019 תימאטית	איטליה	22-24/11/2019	הכרה של FEPA
LONDON 2020	בריטניה	2-9/5/2020	בחסות FIP
NORDIA 2020	שוודיה	4-6/9/2020	הכרה של FEPA
BALKAFILA 2020	רומניה	17-20/9/2020	הכרה של FEPA

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוטג'ורג'יה, נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל. ניתן לעשות הזמנה בדאר. סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בולי דן DAN'S STAMPS

- World and Topical Packets חבילות לפי נושאים ומדינות
 - Foreign Complete Sets סדרות שלמות מכל העולם
 - Special Offers - 1 of a kind lots מבצעים
 - Mixtures On & Off paper תערובות
 - Stockbooks אלבומים
- הזמנות דרך אתר האינטרנט טל: 08-9702943
 מחירים נוחים Reasonable Prices
<https://danc525.wixsite.com/danstamps>

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה, בולי הרשות הפלסטינאית

**מבצע אלבום 30 דף שורות שקופות רקע שחור
 LEUCHTTURM תוצרת גרמניה**

יבואן פסי HAWID

**ח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871, ת.ד. 3059 תל אביב 6103001
 טלפון סלולארי: 054-5390225; אימייל: giladistamps@gmail.com**

מרכז הבולים

מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל הסוגים, זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים
 נציג בלעדי של DAVO-MICHEL
**אלנבי 94 תל-אביב (במרתף)
 טל: 03-5605755; פקס: 03-5605430
 email: stamps.center@gmail.com**

GAFNY'S STAMPS HOLYLAND

Israel And Foreign Stamps
 Judaica - Banknotes

CELL: 052-5306315
 TEL: 03-5287543

בולי גפני הולילנד

בולי ישראל וחו"ל התקופה התורכית ושלטון המנדט

תל אביב דיזנגוף סנטר

ולדי פיש

הערכת שווי אוספי בולים, שטרות ומטבעות קנייה ומכירה
 הערכת שווי ללא עלות בבית הלקוח
 טלפון: 054-6511897
 רחוב החלוצים 21 תל-אביב
 Email: fishstamps1988@gmail.com

אליק רינק

בולים ומטבעות קונה ומוכר

**רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 3554,
 טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131,
 מען: 03-5227922**

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים
 ממחר הגדול בארץ!!
 דיזינגוף סנטר ת"א חנות 224,
 טל/פקס. 03-5251552,
 דוא"ל: motib51@smile.net.il

Talia Stamps
 Moshe Ahraim Awad
 Mobile: 972523315322
 Telephone: 97237301142
 moshe.aharon39@gmail.com
 American Philatelist Member No. 220304
 Member of Israel Philatelic Federation
 Member of Association of Israel Stamps
<http://www.delcampe.net/stores/awad>
 Selling and buying Israeli stamps, year collections, special covers and sheets, generic covers and sheets, Cima labels, phosphor stamps, albums for souvenir leaves, and souvenir leaves.

בולי כחול לבן

Blue White Stamps

קונה, מוכר, מחליף, מכירה פומבית, אביזרים, בולים, מטבעות ושטרות.
 רח' המלך ג'ורג' 6 (ירידה מאלנבי), ת.ד. 23257 תל-אביב 61231
 טל: 03-5281023, 03-5015496, פקס: 03-6521145
 Email: sherman77@013.net.il

לקראת חג הפורים וחג הפסח התאחדות בולאי ישראל מוכרת את הפרסומים הבאים במחירים מוזלים מתנה חינוכית וצבעונית אשר תעניק ערך מוסף לחגים הבאים עלינו לטובה!

ימי הפורים האלה / מאת: משה רימר
מקרא מגלה היא אחת ממצוותיו של חג הפורים, לפיה יש לקרוא בפורים את מגילת אסתר בלילה וביום, למטרת פרסום הנס שקרה ליהודים בתקופת מלכותו של אחשוורוש. גם בולי הדואר הוכרו כבר מראשית השימוש בהם כדרך מעולה לפרסום והעברת מסרים, ומתוך כך ב"ימי הפורים האלה" בחר המחבר להשתמש בבולים על מנת לאייר ולגוון את הנאמר בפרשנות בולאית מרתקת.

הגדה של פסח / מאת: משה רימר
ההגדה הבולאית - הראשונה מסוגה בעולם - מנסה לתת נופך נוסף להגדה המסורתית. היא נשענת באופן מוחלט על הנוסח הטקסטואלי הקבוע ומלווה אותו בפרשנות בולאית. איורי הבולים והחותמות וההסברים הנלווים להם, מעניקים לחוגגים חוויה אינטלקטואלית המשדרגת את העניין בתכני ההגדה ומעשירים את הקוראים במידע בולאי מרתק

מחיר מיוחד לקוראי 'שבל' 30 ₪ בלבד לספר

לרכישה ניתן לפנות למשרדי התאחדות בולאי ישראל, בטלפון 03-6295547 לחשבון ההתאחדות PayPal או לשלם באמצעות lilachgilad@netvision.net.il